

SZÍNHÁZ

DRÁMAMELLÉKLET
1984
AUGUSZTUS

VÉSZI ENDRE

A sárga telefon

Társadalmi lídércnyomás két részben

Szereplők:

NOVEMBER

KÁROLY KÁROLY

DR. TÖRÖK LORÁND

JOLÓKA, titkárnő

STOCK elvtárs, főtanácsadó

CZÉKUS BÁCSI, gépkocsivezető F.

CSIK ILONA

KELEMEN K. KELEMEN

KAROLA, Károly felesége

KARI, a fia

PAULA, Kelemen felesége

PALI, a fia

KÜLLEI

Szereposztás

a Játékszín bemutató előadásán
1984. február 11-én

STOCK ELVTÁRS

Mádi Szabó Gábor

NOVEMBER

Kézdy György

KÁROLY KÁROLY

Márton András

KAROLA, a felesége

Deme Zsófia

Láng Balázs

KARI, a fiuk

Nagy Ádám

Fonyó István

DR. TÖRÖK LORÁND

KELEMEN K. KELEMEN Miklósy György

PAULA, a felesége

Schubert Éva

PALI a fia

Csöre Gábor

Varga Gábor

KÜLLEI

Kovács István

F. CSIK ILONA

Csongrádi Kata

JOLÓKA, a titkárnő

Gyurkovics Zsuzsa

CZÉKUS, gépkocsivezető

Kránitz Lajos

Rendezte: Berényi Gábor

A színpad egy nonstop játék térsége: kisebb emelvények, csóhálózatok, zezugok gyorsan berendezhető világa, amelyet az emberi jelenlét világa lényegít át, a három részre osztott társadalmi lídércnyomás reális-irreális fénytörése, ironiája, tragikumuma.

Néhány jellegzetes bútor, tárgy, rekvizitum rögtönzés-szerű gyors elhelyezése, változások, sőt egyidejűségek dinamikája, korszerűen kemény, itt-ott gunyorosan idillikus világítás határozza meg a technikai ritmust. A belső ritmus a fontosabb: a stílus ironiája. Ez viszont kizár — éppen a nyelv stilizáltsága folytán — minden karikázó elemet.

A játéknak egyetlen statikus pontja egy csőépítmény, a színpad szélén, az ügyvezetett oszlop előtt néhány lépcső vezet egy dobogóra, amely November kartárs állandó helye, az óratorony, innen figyel a történet, hol félhomályban, hol alig láthatóan, hol teljesen megvilágítva, s ha kell, innen lép akcióba. A dobogó berendezése egy fémláda, s egy többhallgató készülék.

A színpad legtágasabb mozgási tere az Elektromos Agy Kutató igazgatói irodája: de ez a színhely is fiktív, bármikor átrendezhető.

ELSŐ RÉSZ
ELSŐ JELENET

Az óratorony

NOVEMBER (száraz, kántáló, kísérteties, monoton hangon) Nevem November. Hét év óta ennek az intézet-nek, az Elektromos Agy Kutatónak eléggé szerényen dotált személyzeti munkatársa . . . Ötvenharmadik évemet taposom, és közgazdasági doktorátussal rendelkezem. Egyébként kétszeresen özvegy. Voltam már súlyzottan fontos intézménynél személyzeti főnök. De elköttem egy pszichikai --- ritmikai hibát. Ide raktak nullának. Most ülök és várok. (Az óratorony el-homályosodik)

MÁSODIK JELENET Az

igazgatói iroda Csörög a telefon,

a sárga

TÖRÖK Vedd fel.

Igazgatói szoba

TÖRÖK (Károly Károllyal be. Megemeli, majd vissza-teszi a kagylót) Most néhány napig vidéken leszek. Kérlek, a vezetői értekezleten te számolj be, hogyan álltok.

KÁROLY Hát a szimulátor. Azon dolgozunk.

TÖRÖK Egy teljes üzemcsarnok elektronikus irányítása! Ez már a jövő század. (Csörög a telefon) Vedd fel...

KÁROLY Nem tehetem. Ez a sárga telefon.

TÖRÖK (felveszi) Igen . . . igen ... (Leteszi) Na végre! Teljes a győzelem. Már csak egy telexet várnak, és jövő márciusban Stockholmban bemutatatható a konstrukciót. Viszed a mágnesszalagot, és megmártózol a dicsőségben.

KÁROLY Ne vedd ezt alattvalói hízelgésnek, de a te szakértelmed nélkül sehol sem lennének.

TÖRÖK Csak semmi túlzás, Károly. Zöld út, ennyi az egész.

KÁROLY Nézd. Három éve, amióta itt dolgozom, ember-szabású az életem. Biztonságos, és mindennap eszem-be jut valami. Ezt már egyszer el kellett mondanom. Elég zűrös és szabálytalan az ügyvezetett előéletem. Jól tudod.

TÖRÖK És nincs rád fékező hatással ez a túl nagy biztonság?

Ez az édeni nyugalom?

JOLÓKA (a titkárnő — a titkárnők titkárnője, groteszk, erősen rövidlátó, bizonytalan, rohanva érkezik) Doktor úr kérem, doktor úr ...

TÖRÖK Mondtam már, hogy senkinek. Dolgozunk. JOLÓKA

(kifulladás) Stock elvtárs, a főagytól! (Gyengéden) A liftnél

egy kicsit visszatartják. Tévedésből

fölvizsik a tizedikre.

TÖRÖK Nem lehetne a sztratoszférába? És ott felejteni?

(Közben sietve öltözik) Maga egy lánglélek! Egy fénycsóva ebben a féltudományos félhomályban! Mindenesetre cianerős kávévet neki.

Jolóka kisiet, az igazgató magára kapja kabátját, belép Stock főtanácsadó; korpulens, álkedélyes, van benne valami kegyetlen, 55—60 éves

STOCK Üdv, üdv, általános üdv!

TÖRÖK Régen tiszteltél meg minket, főtanácsadó elv-társ.
STOCK Egy kis rajtaütés -- gondolod, Lorándom. De szó se róla! Ez mindössze stílus. Megérkezni. Belépni a képbe. Minden előzetes bejelentés nélkül. Megmozgatni az állóvizet.

TÖRÖK *(kínlódva, hogy elkerülje a vitát. Elébe megy, kezét fognak, Jolóka a legkényelmesebb karosszéket tolja Stock alá)* Parancsolj, és ami az állóvizet illeti ... Ez itt Károly Károly, és a te legendás teamed.

STOCK Az ügyet teljes terjedelmében ismerem. És a magam részéről támogatom. *(Hanyagul a kezét felé nyújtja, ez egyszersmind kegyes elbocsátás)* Jó munkát!

KÁROLY *(meghajlással ki)*

TÖRÖK A kávét, Jolóka.

STOCK *(a vállá fölé visszaneéz a távozó nőre)* Látom, házon belül eléggé puritán vagy. Bár szerintem egy formás nő popsi, ahogy ritmusban tartják az izmai, kifejezetten a teremtés csodája. *(Éles nevetés)* No de.

TÖRÖK *(szolgálatkészen)* Stockholmból ...

Szép zenélőóra-harangjáték

STOCK Á! A zenélőóra! Még a boldogult Stercz idejéből? És ez azóta folyton muzsikál, muzsikál?

TÖRÖK Minden félórán. Át akartam állíttatni egy-órásra, de a szerkezet ellenáll, idehaza nincs hozzá specialista.

STOCK De hát ez percenként is gyönyörű! Az ember lemerül a hétköznapi munka iszapjába, rideg meg-beszélések, és akkor egyszerre csak gyengéden bele-szól a zenélőóra. *(Szeszélyes hangváltással)* Hát akkor, tárgyra! A leiratot nemde kézhez kaptad. Lorándom?

TÖRÖK Kézhez, tisztelettel. A leiratot.

STOCK *Kiváló! (Mint akinek egy fényes ötlet húz át az agyán)* Nincs egy korty konyakod, ilyesmi? Ugyan-is, ez a csontszaggató ősz! Á! Ez még jobb! *Bőrbön. (Török szolgálatkészen két pohárkát tesz egy tálcára, a főtanácsadó tölt)* Bőrbön.

TÖRÖK Bőrbön. De privát.

STOCK *(fölhajtja az italt)* Privát, nem privát! Zerge-toll és fácánagyar. *(Hirtelen megmerevedve)* Hogy döntöttél? Nos?

TÖRÖK *(zavartan)* Nos. *(Nekiszántan)* Nekem nincs egyetlen kiüríthető székem.

STOCK Ki kell üríteni egy széket. Meglehetősen magas szinten. Nos?

TÖRÖK Mondom. A státusz. Nincsen szabad státuszom.

STOCK Kedvesem! Szabad státusz nincs sehol. Nálunk teljes a foglalkoztatottság. De nekem itt, azonnal kell egy üres szék. Sose aggódj, akit kiürítünk, elhelyezzük másutt, hogy úgy mondjam, egy lépcsővel lejjebb. Mert az állampolgárnak, legyen bár zseni vagy tők-fej, megszállott szent vagy kleptomániás, *helyről* kell gondoskodnunk. Az érintett fenék fölcseréli a széket egy másik székkal. Fenék-és székcseré. Nos?

TÖRÖK Nálunk nem ilyen egyszerű a kapcsolat szék és fenék között. Amióta itt dolgozom, arra törekszem, hogy a kettőt ne lehessen összetéveszteni. Évekbe került, amíg sikerült ezt a nagyszerű gardát így ...

STOCK Ember! Emberfia! Ki akarja ezt megbontani? Ki akar ebbe a nagyszerű organizmusba testidegen testet ültetni? Székidegen feneket? Akit mi leküldünk ide, kell hogy megfeleljen. Nincs más választása. Mondhatnám úgy is, neki ez az utolsó dobás. Hogy világosan lássuk. Nálunk ez az ember évekig egy főosztályt vezetett. Viszont *még magasabbról* kezdenek valakit *lefelé* irányítani. Annak helyet kell teremtenünk és nem akármilyen helyet. Vezető beosztású kádert nem lehet zuhanásszerűen egy portásfülkébe rakni. Még nincs lapáton, egyelőre csak lejjebb kerül. *Lépcsőzetesen.* Áttekinthető? Ha ez a mi emberünk most megkapaszkodhat egy székben, egy nem nagyon degradált ülőalkalmatosságban, azt majd sok-szorosan megbecsüli. *(Ismét tölt magának az italból és fölhajtja)* Ennél fogva, Lorándkám, az ő személyé-ben egy forró hívőre találsz.

TÖRÖK *(ingerülten)* Nem értem, hogy gondolod. Kit rúgjak ki, kit helyeztessek át ok nélkül, erkölcsi alap nélkül?

STOCK Erkölcsi alap? Nem jártál te egyházi iskolába? Netán a fölmenők között egy szent, egy püspök, egy vértanú? *(Éles nevetés)* No de ez vicc, vicc, vicc! Kell a lazítás! Kell a lélek derüje. Nálam, egy-egy izzasztó tárgyalás után előfordul, hogy fél óra hosszat röhögök. Miért. Semmiért. A rekeszizmaim követelik. A lélek anyagcseréje.

TÖRÖK *(közben fölállt)* Nem vagyok ítéletvégrehajtó. STOCK Szóval, én lennék ítéletvégrehajtó?! Én, aki a legteljesebb humánium álláspontját képviselem? Aki a *fokozatosság* emberi elvét vallom? Aki szoktatom az embereimet a lebukáshoz? Nos! Látom, nekünk kell kézbe venni ezt a dolgot ,odaönt.

Az igazgatói iroda elsötétedik

HARMADIK JELENET

Az előtér és az óratorny

Valahol megszólal egy telefon. A főtanácsadó felveszi

NOVEMBER *(a toronyból)* Főtanácsadó elvtárs! Van megoldás! Ismétlem, nagy tisztelettel. Van megoldás! Azt a széket pillanatok alatt ki lehet üríteni. A nevem November.

STOCK *(tűnődve)* November? Mond ez a név nekem valamit?
NOVEMBER Hét évvel ezelőtt, akkor mint aktív fő-igazgató, méltóztatott engem lapátra tenni. És azóta itt vagyok. Tehetségem, tudásom, állampolgári hűségem kihatászatlan. Ismétlem, *van* megoldás.

Sötét

NEGYEDIK JELENET

Tisztás a Kamaraerdőn

TÖRÖK Jól tépett a kocsija, Czékus bácsi.

CZÉKUS *(zömök, ősz, koravén gépkocsivezető)* A doktor úrnak drága ez a kis szabadijeje. Tudom. TÖRÖK Megint bűnbé sodortam magát.

CZÉKUS Már megszoktam, doktor úr. És az ilyen embernek, mint a doktor úr, aki folyton az agyával dolgozik, én azt elismerem, kell egy kis szabad. Egy nagy lélegzétvétél.

TÖRÖK Ez jólesik, Czékus bácsi, az erkölcsi megalapozás. Nézze, lebonyolítottunk két álvitákkal telespékelt szimpoziumot. Ezt a mait, a harmadikat mellőzöm és nyerünk egy szabad napot. F. Csik Ilona vissza-hoz valamit a fiatalágomból. De magának, Czékus bácsi, egy ilyen sziklaszilárd erkölccsel megvert embernek, az egész csak vergődés.

CZÉKUS Nem mondom, néha reszketni kezd a gyomrom meg a szívem. Hogy én odahaza bujkálok, mint-ha munkában volnék. És a feleségem is. „Te nem falazhatsz az ilyesmihez, fiam!” *(Mebánja, hogy ki-mondta)* Elnézést a fogalmazásért.

TÖRÖK Ez a legkevesebb. Én a felesége helyében még szigorúbban mondanám. Gondolom, a kedves felesége szerint rossz szokásainak jelentős része tőlem származik.

CZÉKUS Én már egész jól megszoktam a doktor urat. TÖRÖK Mióta is dolgozunk mi együtt?

CZÉKUS November 7-én lesz kerek hét éve. Valami ünnepségre vittem a doktor urat. Sötétkék ruhát tetszett viselni, fehér díszszembkendővel. Akkor kapta a munkaérendemrend aranyat, másodszer. Engem meg akkor döfött hátba először a lumbágót, és be tetszett ajánlani.

TÖRÖK Az Orfiba.

CZÉKUS Az Orfiba.

TÖRÖK Maga most szépen hazamegy, viszi magához a kocsit, ahogy szoktuk, és holnap reggel odaáll az intézet elé.

CZÉKUS *(kis sóhajjal)* Ahogy szoktuk, doktor úr. TÖRÖK *(inkább önróniával)* Sima arccal, tiszta lelki-ismerettel. Kerti munka lesz?

CZÉKUS Hát rendbe teszem a kocsit, aztán alvás lesz, meg evés lesz.

TÖRÖK Viszlát, öregem.

CZÉKUS *A cuccot (odaadja)* ne tessék itt felejtetni. TÖRÖK Hálás köszönet. És ne vegye rossz néven, ne-hogy szorakozottságból otthon fölívjon engem. CZÉKUS *(kicsit sértődötten)* Az csak egyetlenegyszer történt meg, doktor úr, akkor is . . .

TÖRÖK *(békítve, nevetve)* Akkor még nem tanultuk be a mutatványt! De most már maga is trapézon dolgozik.

CZÉKUS *(nem érti egészen)* Szóval holnap reggel hét-negyvenkor az intézet előtt.

TÖRÖK *(kezet nyújt)* Viszlát, öregem! *(A sofőr távozik, Török hosszan utána néz)* Öregem! Czékus bácsi. Jó, ha öt évvel vagy idősebb, mint én! Mi is a keresztned? Lajos? József? János?

SötétTÖTDIK JELENET

F. Csik Ilona Lakása

ILONA *(szép, sápadtbarna, jó alakú: egészséges, friss haja dominál)* Picim! Már reggel óta várlak. *(A nyakába ugrik)* Uramatyám, te sápadt vagy, meg lihegsz! Ez a rohadt lift megint bedöglött?

TÖRÖK *Számít az?* Hat emelet, lépcsők kettesével *(Felkapja)*

ILONA Uramatyám, te ilyen erős vagy?

TÖRÖK Futottam fölfelé, alig vártam, hogy meglássam az égősárga pongyoládat!

ILONA Import. Valódi indiai. Tiszta selyem.

HATODIK JELENET

Stock főtanácsadó irodája

STOCK *(felveszi a kagylót)* Tessék, Stock.

NOVEMBER *(az óratornyból telefonál. Hangja ünnepélyes, bizalmas, de nem bizalmaskodó)* Mint ígértem, főtanácsadó elvtárs, megtaláltam a keresett személyt. Akinek a széke kiüríthető.

STOCK Nem sokat totozajzott a témával, ami azt illeti.

NOVEMBER Semmi boszorkányság, főtanácsadó elv-társ. Egy széket bármikor ki lehet üríteni.

STOCK *(nem titkolt kíváncsisággal)* Kiről lenne szó?

NOVEMBER Főtanácsadó elvtárs maradéktalanul meg lesz elégedve. Telitalálat. Nem a sok közül egy, a sok közül a legalkalmasabb.

Sötét

HETEDIK JELENET

F. Csik Ilona lakása

TÖRÖK Mitől van neked ilyen virágitatod? ILLONA A kölnitől, amit tőled kaptam.

TÖRÖK Ez nem kölni. Ez a bőröd. Ez a hajad. Ez a lélegzeted. Ez az őserdei illatod. A dzsungelvirágoké.

ILLONA Túl szépeket mondasz, kismindenem. Ahhoz képest, hogy alig látlak, túl szépek a szövegeid.

TÖRÖK Hol a csillag a homlokodról? Te gyönyörű kis indiai!

ILLONA Csak ezt ne mondd nekem! Hogy indiai, meg miegyéb! Elég nekem, ami amúgy is vagyok. Ezért festettem vörösre a hajam. Nekem ne vágják a képembe, bármilyen bajuk van is a világgal, te kis roma kurva! Inkább elvállaltam a zsidó származást. Egy időre legalábbis. De hát az sem megoldás. Ha odaadják az anyánkat, az apánkat, a gyerekkorunkat, akkor mi marad, mondd? De hagyjuk ezt. Te csak úgy fölugrottál most ide, vagy ráérsz nekem? Mert én kivettem egy szabadnapot.

TÖRÖK *(meghatódva)* Én is. Várj csak! Ebben a szatyorban van valami neked való.

ILLONA Uramatyám! Te nagyokat lophatsz a koszt-pénzből! *(Boldogan)* Ez az életveszélyes piros dzseki!

TÖRÖK Ezt az életveszélyes italt pedig megisszuk. ILLONA Napóleon! Mégis, honnan van neked ennyi rengeteg nagy pénz?

TÖRÖK Olyan rengeteg nagy pénz kell ehhez?

ILLONA Ne facsard az agyad, kismindenem, nem vagy te centrifuga. Járok én a Hiltonba, Főrumba, ismerem az itallapokat is, satöbbi. Mondd meg, de kéz a szívre, ki vagy te igazából? Jössz és elmész, utánad kód meg az esthomály. Te valami nagy ember lehetsz, ne is tagadj! Neked legalábbis két titkár-nőd van, a kávét az irodádba viszik tálcán, és meg-nyitod az értekezletet. Neked még gyomorideged is lehet. Szép családod, autód. Görögbe jársz nyaralni. Vagy Olaszba. Vikend a Balatonnál.

TÖRÖK Járatod ezt a primőr piros szádat és nem adod ide.

ILLONA Több mint fél éve ismerjük egymást, és mit tudok én rólad, mondd! Hogy valami anyagbeszerző vagy, és kéthetenként Pestre jössz — Nyíregyházáról. Te és Nyíregyháza! Még a szemed állása is más. Még az igazi nevedet sem tudom! Én meg szépen beengedlek ide. A lakásomba. Az életembe. *(Majdnem komolyan)* Te még egy kéjgyilkos is lehetsz, picim! Olyan vagy, mint egy tintahal! Mindig is szerettem volna egy komoly, őszülő férfit. És te úgy őszülsz, mint egy isten.

TÖRÖK Mint egy vén trotty isten.

ILLONA Befesti a vizet és már nincs sehol.

TÖRÖK Te ilyeneket tudsz?

ILLONA Még másmiteneket is. Engem nem kell át-venni, jömbör, tőlem akkor mégy el, amikor akarsz, és ha nincs kedved visszajönni, hát nem jössz. Ez az ablak itt a hatodikon nem arra való, hogy ki-ugorjak rajta. Miattad. Se miattad, se másért.

TÖRÖK Te kis vadember! A lobogó szemeddel, meg a büszkeségeddel.

ILLONA *(rátartian, naivan)* Hát igen, büszke vagyok. TÖRÖK Most kezdjek el gyönni neked?

ILLONA Győnjünk.

Sötét

NYOLCADIK JELENET

Az előtér

NOVEMBER Gyűjtő alkat vagyok. Természettudományos, mondhatni így is: rovarani érdeklődésemet mindig is az emberi természet titkos, félhomályos szférái vonzották. Vizsgálódásom tárgyai a minden-kori közélet jelentős szereplői, s még inkább azoknak magánélete, s ezen belül is e magánélet neuralgikus pontjai. Előzvegült lakrészemtet mennyezetig erő polcok borítják, telve karterekkel, egy, merem állítani, rendkívül szellemes, személyesen kidolgozott mutató-rendszer jóvoltából fontos emberek politikai, erkölcsi adatait tartalmazzák. Magnón rögzített beszélgetések, elfogadott ajándékok leltári felsorolásban; külföldi kéjutak — állami költségen, rejtett kamerákkal készített felvételek *(kéjjel)*, mondjuk intézeti fekete-misékről. Az érintett tag még gyanútlanul üzi üzleimeit, kéjeleg a kéjben, amikor is villámszerűen la-pátra teszik, mert minden adat, terhelő bizonyíték a kellő pillanatban rendelkezésre áll. Íme. *(Elindul)*

KILENCEDIK JELENET Stock

főtanácsadó irodája

NOVEMBER Szíves engedelmevel, főnököm. Elkészültem a teljes anyaggal. A megoldás módfelett egyszerű, egyértelműen sima. A leleplezés reflektora.

STOCK Tökéletesen értem. De a magam részéről, ez stílus kérdése, inkább háttérben maradnék. Netán.

NOVEMBER Netán. *(Halkan bűg a telefon, Stock be-leszól)*

STOCK Küldje be. *(Novembernek)* De semmi szadizmus. Mert alapjában véve emberek vagyunk. NOVEMBER Alapjában véve.

CZÉKUS *(bejön)* Jó napot kívánok.

STOCK Jó napot.

NOVEMBER Jó napot, Czékus bácsi. Üljön le. Rágyújt?

CZÉKUS *(konokul)* A magaméból.

NOVEMBER *(visszafogott mohósággal)* Akkor talán egymás idejét kimélendő, térhetnénk a tárgyra. *(Ne-*

kiszabadulva, mint aki vérszagot érez) Lám, lám! Mi elküldjük önért a lakására egy kartársát, miközben ön hivatalosan vidéken jár, és ő, tessék, otthon találja önt. Ön, kérem szépen, egy a népgazdaság szem-pontjából rendkívül értékes időben, amelyet közönségesen munkaidőnek szokás nevezni, a lakásán tartózkodik. Netán ajtomázolással, galambászattal, barkácsolással üti agyon fölös idejét? És egyáltalán, hogyan keletkeznek ezek az üres órák?

STOCK *(ridegen)* Fogjuk rövidebbre!

NOVEMBER Bocsánat. Tudomásom szerint az ön fizetett szabadsága, a munka törvénykönyve értelmében, évi huszonkét nap. És amint ez az elfekvő iratokból látható, szabadságát már az év májusában letöltötte, mégpedig különös tekintettel izületi vagy pontosabban: reumatikus bántalmaira, gyógyfürdön, szociális gondoskodásunk folytán, szakszervezeti beutalóval. Tévedtem volna valamiben?

CZÉKUS *(magába zártan)* Nem. *(Lassan, akadozva)*

Kérem, útközben tönkrement a fékberendezésem.

NOVEMBER Akkor miért nem tetszett szervizre vinni azt a kocsit?

STOCK Talán a részletek nem is érdekeselek.

CZÉKUS *(valamiféle gyűlölettel)* Mondom, a kuplung meg a fék.

NOVEMBER Jó. Kíséreljük meg elfogadni ezt az állítást. Bár egy műszaki vizsgálat erre is fényt deríthetne. De a tény, hogy hazavitte a kocsit, bejelentés nélkül, az túllép az ön szabályokat tisztelő természetén. Nemde? Ebben, gondolom, egyetérthetünk.

STOCK Talán közelítsünk a tárgyhoz.

CZÉKUS *(most már nyugodtabban, de konokul)* A kuplung meg a fék.

STOCK Nézze, kérem! Magának nem kell vádolnia senkit, a főnökét sem, mi ezt nem kívánjuk magától.

NOVEMBER *(gyorsan, erőszakosan)* Illetékes személyek pontosan ismerik a helyzetet. A főnöke önkényes vikendjeit, akár hét közepén is! Általában a főnökéről mindent.

STOCK Sajnos, ez évek nem titok.

CZÉKUS *(elszabadult, csodálkozó indulattal)* Évek óta?

NOVEMBER A főtanácsadó elvtárs ezt nem így gondolta. A probléma most összegződött. Így akarta Stock elvtárs kifejezni.

CZÉKUS Évek óta. *(Egyenesen Stocknak, újabb indulattal)* Akkor miért jártak vele vadászatra? Akkor miért vikendeztek nála Füreden? Ha évek óta. Én önt is vittem a kocsin. És ha évek óta, akkor miért kapott állandóan mindenféle jutalmat, kitüntetést! *(Már csak a magáét tudja mondani)* Akkor miért éppen most veszik elő, ha évek óta? Én ezt teljesen nem értem. *(Egyre indulatosabban)* Ezért kellett nekem hazugságokat nyelni?! Gyűrni magamba a szégyent? Hogy egyetlen nyugodt órám se legyen? Tarkargatni a maguk szennyését?

NOVEMBER Azt hiszem, kedves Czékus, maga nem veszi észre, hogy hol van és kinek a jelenlétében, Arról nem is szólva, hogy maga iránt mi teljes el-nézéssel meg jóindulattal.

CZÉKUS Köpök én a maga elnézésére meg jóindulatára.

Fölfordul tőle a gyomrom.

NOVEMBER Távozzhat, kérem. És ajánlom, vegyen be valami csillapítót.

Sötét

TIZEDIK JELENET

Az előtérben

NOVEMBER Szeretném ennek az én hangsúlyozottan magánygyűjteményemnek elméleti alapvetését és gyakorlati célját röviden, ismétlem, röviden megvilágítani. Értsük meg egymást. Megegy, hogy egy fontos tisztviselő -- gyűjteményemben a legalacsonyabb grádus főelőadó -- munkálkodása során, lévén, hogy emberek vagyunk, bizonyos hibákat követ el. Ezek lehetnek : 1. anyagi természetűek, 2. szexcentrikusak, 3. és ne adj isten, politikaiak. Nomármost, a dolog néha úgy alakul, hogy bizonyos erőviszonyok, magasabb érdekek úgy diktálják, például egylőre le

nem buktatott protektorok miatt, hogy a teljesen föl-térképezett tagot még nem lehet, per pillanat, el-szülyeszteni. Ilyenkor az ügyet jégre tesszik, tartósítják, azaz hibernálják. Ismétlem, a módszer nem szerény személyem kizárólagos leleménye. A struktúrából következik. Én mindezt csupán a tudomány szintjére igyekeztem emelni. Nekem az a dolgom --és ez egybeesik a társadalom iránt érzett felelősség-tudattal, hogy a terhelő adatokat kipreparáljam, tudományosan csoportosítsam, megszerkeszsem és elsőrendű konzervminőségben tartósítsam. Mert bármi-kor bekövetkezhet a történelmi jeladás, melynek során a mélyhűtött anyagot elő kell venni.

Sötét

TIZENEGYEDIK JELENET

Igazgatói iroda

TÖRÖK Tisztelem, Stock elvtárs! *(Most veszi észre)* November kartárs, óhajt valamit?

STOCK Engedelmet, én kérettem ide.

TÖRÖK Foglaljanak helyet. Kávét?

STOCK Köszönöm, nem élek vele. Egy idő óta ezzel sem.

TÖRÖK Gyomor, szív, magas vérnyomás? *(Egyszerre rosszat sejt)* Kérlek, én arról a bizonyos kiűritendő székről még most nem tudok gondoskodni. Törtem a fejem, de nem megy.

STOCK Nyugalom, Török doktor, mi ezt a terhet már levettük a válláról. November kartárs, ez az eddig rejtett értékünk, ez a személyzeti mindentudó, prezentálja majd a széket. Fenékre lebontva, alátámasztva.

NOVEMBER *(álszerényen)* Túl tetszik értékelnem szerény személyemet.

STOCK *(türelmetlenül)* A javaslatot!

NOVEMBER A dolog úgy alakult, hogy az igazgatói széket kell kiűriteni.

TÖRÖK Miket beszél maga? Megbolondult? A francba magával!

NOVEMBER *(hidegen)* Nem vagyok sértődékeny. STOCK

November kartárs itt marad. És folytatja. TÖRÖK De bocsáss meg! Micsoda hang ez? Nem érttem.

STOCK Majd megérti és megértő lesz.

TÖRÖK Tiltakozom és megint csak tiltakozom! STOCK *(keményen)* Nevezzük nevén a gyereket. Itt súlyos visszaélések szerepelnek a vezetőség számláján. Csak magánműlik, doktor úr, hogy fegyelmi téma, vagy nem fegyelmi téma. Hogy következmények vagy sima távozás.

TÖRÖK *(zavarában viccelni próbál)* Ha rajtam áll, ak-

kor én majd gondoskodom, hogy fegyelmi ne legyen.

Elterjedt hírek szerint életművész vagyok, nem igaz?! STOCK Ne ilyen lezserül, barátom. Itt fölgültek bizo-

nyos kellemetlen tények. Többek között például a sorozatos nőügyek. Évek óta tudunk ezekről.

TÖRÖK Évek óta? És csak én?!

STOCK Ezt a kérdést nem lehet megkerülni, elkenni, általánosítani. Egyik láncszem kapcsolódik a másikba. A munkafegyelem alárendelése bizonyos privát örömöknek. Nem ritkán szertelen ivászatok. Szabálytalan költségszámlák. És borközi állapotban bizonyos kijelentések.

TÖRÖK Miféle kijelentések?

STOCK Sor kerülhet azokra is. Ha ragaszkodik hozzá. Szerencsére, mindent rögzítettek. Az ember mulandó, a technika, hál'isten, marad. *(A dallamos zenélőóra)*

NOVEMBER *(diadallal)* Rejtett mikrofonok, rejtett kamerák, rejtett informátorok.

STOCK Néhány esetben már figyelmeztették is önt.

TÖRÖK Engem? Figyelmeztettek? Kicsodák?

STOCK Közvetve ugyan, de megtörtént! Például az úgynevezett soproni szimpózium. Külföldi vendégek-kel. Valóságos Török-fesztivál. Százezrekbe került!

TÖRÖK Én illetékes helyről köszönőlevelet kaptam. STOCK

Mert csak két lehetőség volt. Vagy fegyelmi, vagy köszönőlevél.

TÖRÖK A munkámért többször is kitüntettek.

STOCK És a zempléni vadász kastély!

TÖRÖK Fölsorolhatom az akkor jelen volt urakat? STOCK A följegyzésekben csak az ön neve szerepel. Mint aki a költségszámlát összeállította.

TÖRÖK A rágalmakat nemcsak visszautasítom, de gondom lesz rá, hogy törvényes folytatásuk legyen. Az a világ már szerencsére elmúlt!

STOCK Mi az, ami elmúlt? Micsoda világ?

TÖRÖK Semmi. *(Megkínzottan)* Mit akartok? Ha lehetne a tárgyra térni?

STOCK Éppen azt tesszük. Legyen szíves, November kartárs.

NOVEMBER Teljes kronológiában, tételszerűen, vagy összevonva? Az okozott kár mértéke szerint? STOCK *(kurtán)* Adja ide azt a dossziét ... NOVEMBER Lennének még kiegészítő mellékletek ... STOCK Nézzük csak. Minden állításról írásos bizonyít-

ték. Tökéletes munka. Köszönöm. Maga most elmehet, November kartárs.

NOVEMBER Igenis, tisztelettel. De én mindenesetre a helyemen. *(Ki)*

STOCK Tehát? Vegyük sorra őket?

TÖRÖK Sorra? *(Belezavarodva)* Mit sorra? És minek sorra? Nem ragaszkodom hozzá. Magam is részt vettem egy-két ilyen szertartáson. Ha pontos a meg-érzésem, ez itt a befejezett tények liturgiája. Gyerekkoromban sem szerettem figyelni az üvegbe zárt bogarat, a türe szűrt lepkét, egeret a csapdában. Mi már régóta ismerjük egymást, talán jó munkatársad, munkatársa is voltam . . . Legyen szíves, mondja meg, mi a tervük velem.

STOCK Nekem sem könnyű. Valahol én is ember vagyok. A székre szükségem van. De mielőtt még el-sírjuk magunkat ... Megfontolt beszédre hasonló válasz ... Kérem, Török doktor, tekintse az egészet üzemi balesetnek. Méltányosak leszünk. Elhelyezzük tisztességesen, és figyelemmel kísérik a sorsát. A diszkréciónkban is bizhat. Értjük egymást?

TÖRÖK Értjük.

STOCK Nézze, nincs értelme a vérontásnak. Civilizált emberek, civilizált körülmények.

TÖRÖK *(keserűen, kiégve)* Mély hálával köszönöm. STOCK *(félreérti)* És mi is köszönjük neked. Akkor minden jót.

JOLÓKA *(bejön)* Doktor úr kérem, egy bizonyos Kelemen K. Kelemen van itt.

STOCK Török doktor úr utóda. Küldje be, kérem.

JOLÓKA *(halálraváltan)* Igenis.

STOCK És bontsa ki azt az üveg pezsgőt, amit az asztalára tettem.

JOLÓKA *(kimegy, hangja odakint)* Tessék befáradni.

KELEMEN K. *(korpulens, szürkén-szürke ember, ötven körül. Bejön, hajlongva)* Tiszteletem.

STOCK *(patriarchálisan)* Ismerkedjenek meg egymással.

KELEMEN Kelemen K. Kelemen vagyok. *(Kezet nyújt Töröknek)*

A háttérben November némán figyel, Jolóka megjelenik a pezsgővel

STOCK Nos, engedjék meg, hogy szeretettel üdvözljem az Intézet új igazgatóját, Kelemen K. Kelemen elvtársat, aki gazdag életútja során már X-szer bizonyította nagyszerű képességeit.

KÁROLY *(izgatottan besiet)* Elnézést. Megjött a telex Stockholmból.

STOCK ... ugyanakkor búcsút mondok Török Loránd doktornak, aki más fontos beosztásban erősíti tudományos életünk, népgazdaságunk előrehaladását. *(Poharat emel)* Sok sikert! És most kezdetüket veszik azok a bizonyos hétköznapiak.

Stock és Török kezét fogják Kelemennel, majd ki-mennek. Kelemen és Károly kettesben maradnak

KELEMEN *(merően néz Károlyra)* Nem találkoztunk mi már valahol?

Károly Törökék után siet. Kelemen birtokba veszi új birodalmát

TIZENKETTEDIK JELENET

Az őrtorony

NOVEMBER Kelemen K. Kelemen. Még a kisegítő kazánfűtőnek is előre köszön. Azzal áltatja magát, hogy ő majd a kollektívára támaszkodik, így reméli megnyerni a soha meg nem nyerhetőket. Soha egy közösségi gondolat még nem fordult meg az agyában. Nekem való ember.

Sötét

TIZENHARMADIK JELENET

Kelemenék és Károlyék lakása

A szőnyeg egyik sarka Kelemenék, a másik Károlyék szobája

Kelemenéknél

Kelemen ingujjban. Felesége, Paula 40 év körüli

PAULA Gyere ki vacsorázni, kérlek. Egy kis párolt kel? *(Kelemen nem válaszol)*

PAULA *(12 éves, trombitálva)* Párolt kel nem kell. PAULA Amióta lekerültél ebbe az új pozícióba, így jössz nekem haza minden este! Te mindent mellre szívsz, szívecském. A túlérzékenységed! Szegény jó édesanyádtól örökölted.

KELEMEN *(szórakozottan)* Szegény jó édesanyám mindig azt mondta... *(Most ér csak tudatáig a bántó kifejezés)* Lekerültem? Hová? Hogyan? Hát nem veszed észre, hogy ez a lekerülés, ahogy te mondod, felkerülés? Mit gondolsz, miért helyeztek az új pozíciómba?! Mert szükség van rám! Mert kell a szemem, az áttekintésem. Mert tiszta kezű vagyok.

PAULA Tiszta kezű, szívem. Tiszta kezű.

KELEMEN Nekem, amióta csak megkaptam a diplomát, mindig az a dolgom, hogy rendet teremtek. Engem nem lehet megvesztegetni. Sem érzellemmel, sem érvekkel. Nekem a legcsinosabb titkárnő is lel-tári tárgy. Tiszta kezű vagyok és megbízható. PAULA Igen, drágám. *(Palinak)* Az édesapád tiszta kezű és megbízható.

Károlyéknél

KÁROLY *(az újságot böngészi)* Az ember agya általában ezerháromszáz gramm.

KÁRI *(12 éves)* És hogyha nagyon nagy az az ember. Túl nagy? Ha százkilós?

KÁROLY Akkor is. Általában.

KÁROLA *(közben bejött, kellemes, szelíd, gondozott, 35 éves)*

KÁRI És ha icipici? Ha törpe?

KÁROLY Méret nem számít. Egyébként vannak láng-eszű törpék is.

KÁRI Nekem pontos válasz kell. Ha lennél szíves le-venni a 'lexikont. Miért nem csináltatunk egy könyv-létrát?

KÁROLY *(sértődötten)* Te nem hiszel az apádnak?

Kelemenéknél

PAULA Volt egy kis vitám a suliban. Az egyik srác be-nyomta a témát, hogy mennyi egy törpe agya. Súlyban. Szerinted, apuka?

KELEMEN Mi közöm egy törpe agyához? Elektromos agy. Mi most azon dolgozunk! Fiaccskám! Agybioáram. Elektromos idegrendszer. Szimulátor.

PAULA Az a túl okos, a suliban azt állítja, hogy a faterja . hogy az illető egy világító fej. Tudományos főmunkatárs. Van ilyen? És az a vicces, hogy éppen a te intézetedben.

KELEMEN *(elfújta a magas vérnyomásos dűh)* A nevét

mondd! Annak a világító fejűnek a nevét!

PAULA Valami Károly. És kétszer. A fia is. Az osztály agyonröhögi magát. Károly Károly.

KELEMEN *(súlyosan)* Károly Károly! Volt szerencsém találkozni vele. Sőt valahol mi már, mi már ... Pökhendi alak. És agresszív. Igen, ez a helyes szó. Agresszív. Károly Károly. Majd utána nézünk.

Sötét

Károlyéknál

KAROLA (*bejön*) Az új főnök? Belépett?
KÁROLY Kicsoda?
KARI (*pimaszul*) Az új atyaisten.
KÁROLY Ja, hogy az új főnök! Belépett. Már tíz napja.
KAROLA Tíz napja?
KARI Mondd, papa, miből derült ki, hogy éppen ezer-háromszáz gramm? Mérlegre teszik?
KAROLA És te nem is szóltál.
KÁROLY Végigment az osztályokon, a laboratóriumokban, beszagolt a prototípusüzembe. Kelemen K. vagyok. Lejattolt mindenkivel.
KARI Szétfűrészelik a koponyát? Kibontják? Mint egy kókuszdiót? Kiemelik az agyat, és ráteszik egy tizedsmérlegre?
KÁROLY Gondolom.
KAROLA Rémes fantáziád van, kisfiam.
KARI Az agy nem kocsonyás, ugye, papa? Körülbelül olyan tömör, mint egy karfiol...
KÁROLY (*inkább nyüszítve, mint kiabálva*) Abbahagy-nád végre?
KAROLA (*elhülve*) Mi bajod? Napok óta nem lehet veled beszélni.

Kelemenéknél

KELEMEN Húsom! Érts meg engem! Én az intézet-ben új ember vagyok! Ezek legszívesebben rám rohannának, hogy belém akasszák a fogukat. A suliban rólam, megtiltom, megtiltom! — egy szót se. Itthoni dolgokról, kuss!
PAULA Szegény apukád egy kicsit nyugtalan. Sokat küzdött, amíg fölverekedte magát. A tanulmányi évek is! Hányszor, de hányszor futott neki szegény-kém az egyetemnek! A matematika! Még most is én vagyok beteg tőle.
PALI A srác minden második szava, hogy a faterja, hogy kicsoda minőségi fej.
KELEMEN Minőségi? Szerintem egy nulla! És ha megszorozzák a nullát nullával, akkor is nulla marad. Látom én a tendenciát. Látom én a pofáján. Ki akar készíteni.
PALI Én meg benyomtam a srácnak, te majd tisztába teszed azt a kuplerájt.
KELEMEN Hát itthon már egy szót se szólhat az ember! Befogod a szádat, vagy laposra verlek.
PAULA De szívem! A gyomrod! A vérnyomásod! Apukád egy kicsit, hogy is mondjam, egy egészen kicsit ... (*Belekarol a férjébe*) Van egy kis finom pajom is. Na, gyere. Te tiszta kezű, te túlérzékeny! Te csupa szív! Elhül az étel!

Károlyéknál

KARI Ez a Kelemen, K., a te új góréd, az egyik osztálytársam faterja. A srác egy seggféj. És nagyon fönn van az atyjával.
KÁROLY És mondott valamit?
KARI Azt mondja, hogy a te intézeted az atyja szerint egy kupleráj, hogy odatették rendet csinálni. KÁROLY „Kupleráj?” Rendet csinálni? Ez a pasas engem valamiért különösen utál. Gyanakszik. Ferdén néz rám azzal a sanda szemével.
KARI A szeme vizeletsárga.
KÁROLY (*felélénkülve*) Honnan tudod?
KARI A srácé olyan.
KÁROLY Vizeletsárga, pontosan. (*Tűnődve*) Döbbenetes.

Sötét

TIZENNEGYEDIK JELENET

Az igazgatói iroda

KELEMEN Nos?
KÁROLY Nos.
KELEMEN Egy pohárkával? *Börbön*.

KÁROLY örömet.
KELEMEN Egészségére, kolléga. Így ni. De miért nem foglal helyet, kolléga? Nos?
KÁROLY Nos.
KELEMEN Ezek az első napok. Arcok, új arcok. Higgye el, kedves kolléga, vezetési módszerem lényege, hogy sohasem nyúlok először papír után. Olvass az arcokból, Kelemen. Szegény jó édesanyámnak örökké ez volt a mottója. Valahol mindnyájunkban, az anyánk. Nem igaz? Az ötvenediket taposom, de az az útravaló! Az elkísér. Szóval ért engem.
KÁROLY A legmesszebbmenően. Olvass az arcokból, Kelemen.
KELEMEN Nos, hát az arc. Valahol. Abból olvasni lehet. Utána megnézi az ember a papírt, és a kettőből megalkotja a véleményét.
KÁROLY Minden esetben?
KELEMEN No, azért nem minden esetben. Van amikor világos az ellentmondás arc és papír között. KÁROLY Akkor káravész az arc tanulmányozása. KELEMEN Na nem! Mert nekem azért elsősorban. Az arc.
KÁROLY Valahol ...
KELEMEN Ön is szereti ezt a szót?
KÁROLY Minden nap jobban. Valahol.

Ciripel a sárga telefon

KELEMEN És most melyik?
KÁROLY Ez a sárga telefon. Ezt kifejezetten önnek.
KELEMEN (*felemeli a kagylót, behallgat*) Kelemen K. Kelemen. Vizsgálat? Kérem, én csak most kerültem ide. A vonal? De elvtársam, én mindig a legkövetkezetesebben. Ja úgy! Az, kérem, rendben van. (*Leteszi*) Vonalvizsgálat! Nos. A közös munka, kolléga. Megmondom kerek percc, fő törekvésem: támaszkodni a kollektíva tapasztalatára. önt is, ha jól tudom, a kutatás izgatja. Vezetője annak a bizonyos teamnek. Elektronikus agy. No, ebbe majd be kell járatom magamat. (*Zavartan nevetgél*) ön a paraméterek embere. Bemérő laboratórium, kimenő paraméterek. De azért engem sem a piacról szalasztottak. (*Zenélőóra*) Mit szól, milyen andalító? Az ember valahol mégiscsak ember. (*Megélénkülve*) No. jó! Mint jeleztem, az ajtóm tárva-nyitva, mindenki-nek, aki a munkát előreviszi, a közös ügyet. De nem ösztönösen. Ellenkezőleg! Nálam a tudományos tervszerűség. Az elődöm öröksége, kerek-percc, egy komp-lett szemétdomb!
KÁROLY (*élesen*) Egy kupleráj!
KELEMEN (*döbbenően*) Nem merném ilyen sarkosan. (*Elkéssett reagálás*) Érdekes. Hogy kupleráj. Szóval, kedves kollégám, ön is így látja? Mert ez a bizonyos Török doktor ...

Károly Szakember!

KELEMEN Élvehajhászat, az édes élet ...
KÁROLY Szakember ...
KELEMEN ...az anyagi javak könnyed kezelése.
KÁROLY A legjobb szakember. (*Megdühödve*)
KELEMEN (*megriad*) No de megbocsásson! (*Átjárja a gyanút*) Érdekes! Nagyon érdekes! (*Fenyegetően*) No, még majd! (*Konkrétan*) És most tovább nem is. *Viszlát!* (*Károly kimegy.* A sárga telefon csöng, Kelemen fölveszi) Tiszteletem, Stock elvtárs! Csak bizalmas célra! Igen! De Stock elvtárs! Nekem nincsenek érzelmi ügyeim! November? Hogy kisebb ügyekben őt? Ja igen. November elvtárs! Rögzítettem. Hálás tisztelet! Kösz. Szia. Azaz hogy ... (*leteszi*) szia? Be-golyóztam? Ez a Károly Károly kikészíti az embert.
JOLÓKA (*riadt sietséggel behozza a dossziét*) Tessék, igazgató elvtárs, a lista. Amit kérni tetszett.
KELEMEN (*átböngészi a neveket*) Nézzük csak. Ez lenne az a bizonyos agytröszt? Nos?
JOLÓKA (*mintegy vigyázzállásban*) A volt főnök így nevezte.
KELEMEN Mindig. (*Ironikus dühvel*) A volt főnök. Ez a mottó. Mindig. Csökkönyösen. (*Ismét a névsort tanulmányozza*) Kilenc fő.
JOLÓKA Minden területről, aki a legfontosabb.

KELEMEN *(tovább olvassa, hangosan, haragosan)* A legfontosabb. A maga volt főnöke szerint. Nos. Lássuk. Például. Itt ez a Károly Károly. Ó hogy kerül ide?
JOLÓKA *(most már dermedten)* Fontosnak tartotta a véleményét.

KELEMEN Kicsoda?

JOLÓKA A volt főnököm.

KELEMEN *(fölpattan)* Ha még egyszer említi a volt főnököt! Én magát lehelyeztettem a padlástérbe! Az irattárba. Valahol mindennek van határa. Mire vár, kérem? Végeztünk. *(Jolóka futásban indul kifelé)* Moment. *(Jolóka megtorpan)* Hogy vélekedik ez az illető?

JOLÓKA Kicsoda?

KELEMEN Ez a Károly Károly.

JOLÓKA Miről, kérem szépen.

KELEMEN Miről? Kiről? Rólam. A hátam mögött. JOLÓKA *(megzavarodva)* Az ön háta mögött én nem hallottam vélekedni.

KELEMEN *(metszően, mániákusan)* Hogy mennyit nyom egy törpe agya, mi? *(Dermedt csönd)* Távozz-hat! *(A nő kimenekül, Kelemen izgatott ingajaratba kezd, végül eszébe jut valami, megy a telefonhoz. Tárcsáz. Egyidejűleg November őrtonya kivilágosodik. Megszólal nála a telefon)*

NOVEMBER *(tompán)* November.

KELEMEN Itt Kelemen beszélek.

NOVEMBER Tudom.

KELEMEN A főtanácsadó elvtárs említette, bizonyos nem kulcsfontosságú kérdésekkel fordulhatok önhöz. Nem ereszkedne le hozzám?

NOVEMBER A munkám természetéből következően jobb lenne, ha ön szíveskedne fölereszkedni. *(Idétlen vihogás)* Az őrtonyba.

KELEMEN Nekem ugyanis egy bizonyos személyt illetően ..

NOVEMBER Károly Károly. Minden készenlétben. Az anyag kigyűjtve.

Sötét

TIZENÖTÖDIK JELENET

Károlyék lakása

Hajnali szürkület. Károly pizsamában ül. Karola hálóköntösben, halkán mögéje kerül. Átfogja a vállát

KAROLA Negyed öt.

KÁROLY Tudom.

KAROLA Nem alszol.

KÁROLY Nem alszom. Csekély állampolgári jogaim egyike.

KÁROLY Mi bajod?

KÁROLY Semmi.

KAROLA Azt kérdeztem, hogy mi bajod.

KÁROLY Azt mondtam, hogy semmi.

KAROLA Légy szíves, válaszolj.

KÁROLY Semmi.

KAROLA Már megint fáj a gyomrod. Talán jobb lesz, ha valami diétásat főzök.

KÁROLY Jobb lesz. Diétás étel a hosszú élet titka. KAROLA Mit hülyéskedsz? Féltetek, te vadbarom! És

bármilyen furcsa is, én még mindig szeretlek, képzeld! Majdnem ugyanúgy, mint akkor, amikor bejöttél az előadóterembe, az emelvényen a kefehajú prof, és az áprilisi huzat belökte az ablakot.

KÁROLY Június.

KAROLA Április.

KÁROLY Június eleje volt. És légy szíves, miattam ne reszkess.

KAROLA Zilált vagy, kétfelé figyelő. Hetek óta, mint aki arra vár, hogy szétnyíljon alatta a föld. Már az egyetlen kedvenc fiadra sem figyelsz.

KÁROLY *(majdnem kiabál)* Értsd meg, rámszabadult egy szörnnyeteg. Ha csak megpillant kiveri a verejték. És engem is.

Sötét

TIZENHATODIK JELENET

Kelemenék lakása

Kelemen pizsamában, konyakot tölt magának. Paula nagyörzsás selyempongyolában mögéje lapakodik

PAULA Te röviddel kezdted a napot? És egyáltalán te iszol?

KELEMEN *(zavartan)* Valahol.

PAULA *(két kezébe fogja a férfi arcát)* Szívem! Tisztára ki vagy cserélve. Nyöszörögsz nekem egész éj-jel. Az álmaid?

KELEMEN Az álmaim? Micsoda álmaim?

PAULA Ne haragudj, de csikorgatod a fogadat.

KELEMEN A fogamat? Milyen fogamat?

PAULA Látod, szívem! Az este nem akartad a madártejet, kolbászt követeltél. És mi lett belőle? Meg-feküdté a gyomrod.

KELEMEN *(érthetetlen fölfokozottsággal)* Tudom én, hogy miért adsz madártejet? Mert nem bízol ben-nem. Te is azt hiszed, hogy nem tudom betölteni a betöltenivalót?! Itt élsz velem egy lakásban és titokban konspirálsz az ellenséggel? Más asszony ...

PAULA Más asszony? Mit más asszony! És mit csinálók? Én igenis bízom benned. Te nálam mindig olyan voltál és olyan vagy. Igen. Olyan.

KELEMEN Akkor légy szíves, ne adjál madártejet. PAULA

Nézz a szemembe, szívem. Van valami hézag? KELEMEN

Nem szeretem, ha így beszélsz. Hézag. PAULA Titkolsz

valamit? Könnyíts magadon, szívem.

Kelemen, mondta szegény édesanyád ..

KELEMEN *(elszántan)* Károly Károly.

PAULA *(rémülten)* Micsoda?

KELEMEN Károly Károly.

PAULA Semmit sem értek.

KELEMEN Nem beszél, nem mond semmit. Röhög. A ráncai röhögnek. Az az ember le akar járni. De már ismerem az anyagát, bármikor lapátra tehetem. Küldhetem a volt főnöke után! *(Megragadja a felesége kezét)* Ez az ember tud rólam valamit. Ez valahol, valamikor ott volt. Ez az ember tanú. *(Eszelősen)* Ki kell irtani!

Sötét

TIZENHETEDIK JELENET

Stock irodája és az őrtony

NOVEMBER *(telefonbeszélgetés közben)* ...a mi Kelemenünk. Több hete nálunk, de nem találja a helyét. Ön volt szíves fölhívni rám a figyelmet, hogy fordulhat hozzám. Fordult. Zaklatott. Hegyesek a reflexek. Nála a hozzá nem értés, mint titkos komplexus, mint folyamatos lelki zavar. Permanens. Permanens emésztési zavarok. *(Vihogás)* Permanens székrekedés!

STOCK *(nevetve)* Öregedne talán? *(Vált)* Nos, November, mögéje kell hogy álljon. Átveszi a titkárság vezetését.

NOVEMBER *(megfelelkezik az álliszteletről)* Szóba sem jöhet, főtanácsos elvtárs.

STOCK Miért, ember! Önt teljességgel megilleti az előléptetés. Ön az intézet lelkiismerete.

NOVEMBER Hálás szívvel, de nem! Én kiemelve, hatalmas fölrüházva, mint Sámson a haját, elveszíteném az erőt. Az én erőm az, hogy személytelen vagyok, hogy észre sem vesznek. Elhanyagolható tényező. Így érek valamit. Többet, mint azok a bizonyos lehallgatókészülékek. Mert azok csak egyszerűen továbbítanak, én viszont elemzek. Általánosítok. Filozófiai összegzést készítek. Tessék megbízni ben-nem. Én ezt a Kelemen Kát azért megtámogatom .. *(Telefonál)* Halló! F. Csik Ilona? Itt az Elektromos Agy igazgatósága. Önnél maradt -- nyilván véletlenül -- dr. Török személyi igazolványa. Ha volna szíves visszajuttatni. Ha lehet, személyesen. Előre is köszönjük.

Sötét

TIZENNYOLCADIK JELENET Az előtér, majd az igazgatói iroda

Kívülről zaj, berobban F. Csik Ilona, Jolóka a karjába kapaszkodva föl akarja tartóztatni

ILONA *(ellőki magától Jolókát)* Lesz szíves nem letámadni. Jó? Mondtam, én az igazgatót!
JOLÓKA Nem mehet be, nincs bejelentve!
ILONA Az igazgató nálam felejtette a személyijét. Kicsúsztatott a farzsebéből, és innen a cím.
KELEMEN *(most érkezik)* Mi ez itt kérem?
ILONA Kérem én az igazgató urat ...
KELEMEN Tessék. *(Jolókának, fagyosan)* Ha lenne szíves magunkra hagyni.

Titkárnó sietve ki

Tegye magát kényelembe, kedves F. Csik Ilona. ILONA *(döbbenet)* Tetszik tudni a nevem? KELEMEN Többet is. Mindent. Papíron az egész. Jelen és múlt. Fotók, ilyesmik. *(Kezdi érdeklődve figyelné a nőt)* Ismételtem, üljön le.
ILONA *(húzkodja magát a dzsekit)* Önben kit tisz-telhetek?
KELEMEN Az igazgató vagyok. Ha szabad fölvilágosítanom, azt a személyt, akit mint az igazgatót volt szíves említeni, eltávolítottuk ...
ILONA Eltávolították? Úgy kell neki! A piszok! Ő mindig csak inkognitóban. Hogy ő! Hogy Nyíregyháza!
KELEMEN Egyébként részemről, Kelemen K. Kelemen.
ILONA Gyönyörű! Mint egy vers! *(Leül, rángatja a csizmáját)* Úgy szorít a csizmám. *(Húzza a csizmát, Kelemenhez)* Igazán segíthetne. Az az ember engem teljesen. Szóval megmanipulált. Mindenre kiterjedően. Így átverni valakit! Egy ilyen nőt! Aki érzelmileg majdnem teljesen. Aki odaadásban! *(A csizma lekerül, Kelemen mindkét kezét a nő lábán felejt)* Érzí, hogy milyen békahideg? Pedig amúgy a vérkeringésem! Prima!
ILONA *(körülnéz)* Hát itt mi van? *(Meghúzza az üveget)* Börbön. Mandulakeserűség! *(Kelemen közben aggódalmasan figyel a titkárság felé)* Szóval a lelkiállapotom! Erthető. Gondolom: jövök, leleplezem. Az évszázad kalandora. A nagy átverő. Satöbbi. *(Gyengéden)* És ...
KELEMEN És?
ILONA Kit talállok? Egy halálkomoly embert. Akinek halálkomoly emberszaga van.
KELEMEN *(gyanakodva)* Milyen szaga?
ILONA Emberszaga. Vagy ilyesmi. *(Nyújtja az üveget)* Húzza meg maga is. Csak így, natúr! *(Kelemen engedelmességgel)* Nem haragszik, ugye, hogy én, szóval, ilyen. Szóval közvetlen. Ez nálam természetes. *(Gyerekes jóérzéssel egy forgatható székre ül, és sebesen forogni kezd, majd megáll a pörgésben)* Maga szomorú! Arnyék az arcán. Szemében féltékenység. Boldogtalan.
KELEMEN Arnyék az arcomon, a szememben satöbbi. Sőt. Igenis. Sőt. *(Meghatódik önmagától)* Nekem csak mindig a kötelesség. Megbízhatónak lenni. Tiszta kezűnek. Szünet nélkül.
ILONA Ne legyen ilyen lelombozott!
KELEMEN *(néhány tétova mozdulat a nő felé)* Vala-hal az ember... *(A zenélőóra megszólal)*
ILONA Látja, ez is! Milyen csodálatos!
KELEMEN Valahol. A lélek. És most már minden negyedórában. Átállítottam.
ILONA Átállította? Minden negyedórában? A lélek. Csuda egy dolog!
KELEMEN Láthatom? *(Akadozva)* Olykor? Néha? El-vétve? Láthatom? Szakaszosan? *(Reménykedve)* Hetenként? Egyszer? Kétszer? *(Elhatározza magát)* Ez itt a sárga telefon. Az úgynevezett kis titkos. A bizalmas. Csak nekik... — És -- nekünk. írjam a számot? *(Írja)* Igen? Nos? Nemde? Valahol?

Sötét

TIZENKILENCEDIK JELENET Az előtér, majd az igazgatói iroda

KÁROLY De jó, hogy összefutottunk!
JOLÓKA Miért? Nekem mindig. Valami aktuális?
KÁROLY Hát az úrlap. Stockholm.
JOLÓKA Ja, az útleve! *(Zavartan)* Hogy is mondjam. Ez most kimondottan nem. Nem aktuális!
KÁROLY Hogy micsoda nem aktuális? Jolóka! Stockholm. Március. Az agyközpont. A gyártórendszer. Szalagon a program.
JOLÓKA Nézze, én nem vagyok felhatalmazva, de ugye, mint régi barátok *(küigazítja)*, mint régi kollégák ... és egymás közt ... nem maga utazik. De nagyon megkérem.
KÁROLY *(elsodorja Jolókát, belép az irodába, Kelemenhez)* Jó napot. Nézze, nekem Stockholm nem kéjutazás! Ez intézeti érdeklődés! Ezt az ügyet csak én tudom képviselni! Mik ezek a sorozatos kihagyások? Feketelista? Tisztázzuk.
KELEMEN Tisztázzuk? Jó! Rendszerben. Jolóka!? Házon kívül vagyok. Egyelőre. *(Jolóka riadtan kimenekül)* Jó. Nos tehát. Ha szükséges, legyen, Részemről a nyílt szókimondás. Vagyok olyan demokratikus vezető, hogy az intézet egyik kiválóságát, mint híresztelik, szóval, hogy kétségében eligazítsam. Maga, Károly Károly ugyebár azt gondolja, hogy én elnyomom magat. Nos, Károly, magának nincs üldözési mániája. maga nem képzelődik, én igenis elnyomom magat. Iszik?
KÁROLY Miért ne?

Isznak, a partnerek lassan az ital vallató-vallomásos hatása alá kerülnek, de így is kerülendő minden részegségi naturalizmus

KELEMEN Amit mondok, tanúk nélkül mondom. De előbb talán szervusz. Én téged, Károly Károly, ha tudni akarod : *leszigetellek*. Ismered ezt a kifejezést?
KÁROLY Micsoda?
KELEMEN Le vagy blokkolva. Érted?
KÁROLY Szabadna megtudnom, miért?
KELEMEN Miért? Mert engem nem lehet kiröhögni! Sráckoromban egyszer a Kristály-strandon lehúzták rólam a gatyát, és a seggemre egy piros szívet festettek. Mert, olyan jó dagi gyerek voltam. És az egész banda körülrohögött.
KÁROLY Én nem voltam ott a Kristály-strandon.
KELEMEN Te máshol voltál. És te is rohógtél. KÁROLY Előfordulhatott.
KELEMEN A gúnyos szemed beleégett a pofámba.
KÁROLY Hol? Mikor?
KELEMEN És ez a te rohógésed három évre vissza-lökött.
KÁROLY Nyisd ki a szád. Pofázz. Mivel tartozom én neked?
KELEMEN Műszaki egyetem. Nyár eleje. Fűjt a szél.
Szigorlat, édes Károly Károlyom. Akkor te ott egy felsőfokú menő izé voltál. Adjunktus. Igen?
KÁROLY Igen.
KELEMEN Te ott álltál a katedra mellett, és a szád rohögött. A ráncaid rohógték a szád körül. A kefe hajú prof pedig megtáncoltatott, körülforogtatott, mint egy hülyét, és egyből visszadobott. Te vésted belém a bizonytalanságot. Dadogtam, makogtam, mekegtem! Én! *(Kis csönd után)* Most sem emlékszel? *(Kis szünet után)* Fűjt a szél. Te előttem mentél a Duna-parton egy lánnyal. Egy nagyon szép lánnyal. A haja mintha rugóra járt volna, föl és alá. És te még akkor is rohógtél.
KÁROLY Rohógtém? És rajtad?
KELEMEN Hát igen. Most már nem fűzhetsz az orromba karikát! Hiába rohógnék a ráncaid, öcsi! Itt most én mondom be az ultit. Nálam a piros hetes. Agytröszt? Stockholm! Megye helyett más. Viszi a szalagodat más. A programodat más. Amíg én itt vagyok, csak annyi lesz a levegőd, hogy meg ne fulladj. Értjük egymást?
KÁROLY Kibírom.

KELEMEN Jó. Neked, Károly Károlyom ,mindig kevesebb és kevesebb lesz a dolgod. Márpedig te szeretsz dolgozni. Neked szuperszonikus ötleteid van-nak. De most. Ezentúl. Mindörökre. A munkád nulla, a pauszpapírod üres, csörög a telefonod, és én nem téged hívatlak. Még jutalmat is adok! De *feladat* nincs! És ebbe nem lát bele senki, csak mi ketten. Nos?

KÁROLY Dögölj meg!

Sötét

MÁSODIK RÉSZ

ELSŐ JELENET

Károlyék lakása

KÁROLY Mi van?

KÁROLY Mi lenne? Boldogság, Krolám? Odabent ugyebár semmi feladat, megtanultam közlekedni a súlytalanságban. Lágy, finom, oldott lebegés. Mosoly van bennem, édes Karola. Feketét főzök a munka-társaimnak, megkenem vajjal a kenyereket, kihúzom tussal a bonyolultabb görbéket. Csupa hálás, bársnyos szem kísér, a közimádat tárgya vagyok, édes Karola! Nincsenek irigyeim. A hajdani dicsőség már füst, pára, köd!

KÁROLY Hát ide figyelj! Ebben a mi eléggé bonyolult életünkben én eddig mindig melletted álltam, veled együtt vállaltam a következményeket. Otthagytad az egyetemet kinevezés előtt ...

KÁROLY Tudom, ma már professzor volnék.

KÁROLY Azt mondtam, neked van igazad. A tanszék-vezető a külső munkáknál holt lelkekkel dolgozott. Nem létező tagok helyett vette föl... Azt akarta, hogy ebben asszisztálj neki. Ugye jól emlékszem?

KÁROLY Otthagytam őket a pokolba. Elmentem üzem-be. Ezt akkor te helyeselted.

KÁROLY Ezt igen, de ott is fölborítottad az asztalt.

KÁROLY Persze, mert nem tudtam lenyelni, hogy az a többszörös sikkasztó, akit magával cipelt a vezér beosztásból beosztásba, mint egy mozgalmi zászlót...

KÁROLY Ezt is megértettem. Mert azt védted, ami a legjobb benned: a tehetségedet, a tartásodat, az emberi minőségedet. De most ebbe tönkremégy, bele-pusztulsz!

KÁROLY Soha ilyen kiegyenlített viszonyban nem voltam magammal. Édes Karolám.

KÁROLY Találj ki valamit, mert én ehhez nem asszisztálok tovább ...

KARI (*be*) Papa . . . A Kelemen, tudod, az osztálytársam ...

KÁROLY (*ordított*) Mi van a Kelemennel? (*Csendesen*) Mi van a Kelemennel?

KARI Az apja állítólag elesdét szed. Látomásai van-nak. Állítólag. Rémekeket lát. Téged. Mindig téged. KÁROLY Hát igen. Én eléggé félelmetes vagyok. Szóval én őt kitartóan üldözöm?

KARI A srác röhög az egészen. Szerinte az apja egy betojt alak ...

KÁROLY És félelemből ment mindig feljebb és feljebb. Mert nem mert nemet mondani.

KARI Állandóan zabál.

KÁROLY És mit zabál?

KARI Párolt kel. Sóska. Köménymagos leves. Két-szersült.

KÁROLY (*csalódottan*) Nem madártej? No nem baj. Az a következő stáció. Na gyertek, vacsorázzunk!

Sötét

MÁSODIK JELENET

Az igazgatói iroda

Csöng a sárga telefon. Kelemen möhön felveszi KELEMEN Na végre! Hogy vártam erre! Kisminde-

nem. Picim. (*Észreveszi, hogy Stock belép, rémülten lecsapja a kagylót*)

STOCK Picim? Lassan berázódunk, igen, nemde?

KELEMEN Engedelmeddel.

STOCK Nem féltetek. Apparátusi ember vagy, itt is csak saját közegedbe kerültél.

KELEMEN A legközegeembe.

STOCK Milyen a kis csaj?

KELEMEN Nem értelek, tisztelettel!

STOCK Jó. Szemérmes belvilág. Lapozzunk tovább. Ha megengedsz néhány egészségügyi tanácsot. Ebéd után szundíts egyet. Egy kis délutáni kocsikázás a Szabadság-hegyen. Távolatok, Horizont. Jót tesz a nyútt idegeknek. És nyugodtan kérhetsz magadnak az intézeti konyhán *különbédet*. Beosztásodra való tekintettel.

KELEMEN De nekem a gyomrom, kérlek tisztelettel! STOCK Valahol mindenkinek. A gyomra. Pláne, ha exponált helyen.

A sárga telefon berreg. Kelemen arcán rémület, felveszi, majd lecsapja

(Röhög) Te pajtás, ne élj örökké görcsben. Né-mely vezető úgy véli, puritán tartás, merevgörcs éjjel-nappal. És mi lesz ebből? Kettős élet. Egy legális és egy stika. Így aztán a mi jó embereink szé-

becsavarodnak. Pedig mi úgyis tudunk róla mindent. És azontúl is. (*Röhög*)

Sötét

HARMADIK JELENET

Károlyék lakása

KARI (*be*) Apa, egy teherautó jött, hoztak itt neked mindenfélét.

KÁROLY Megjött a faanyag?

KARI Lécek, gerendák. És két köteg sodrony.

KÁROLY Szóval minden oké! És hová tették? KARI A hátsó kisudvarba, papa.

KÁROLY Most majd engedélyt kérek a tömbmegbízottól.

KÁROLY Beavatnátok engem is?

KARI Szerintem papa vett egy oroszánt, és most ketreccet csinál neki.

KÁROLY Ahogy mondd, öregem. Két tapsifüles oroszánt!

KARI Nyuszik!

KÁROLY Pontosan!

NEGYEDIK JELENET

Az igazgatói iroda

JOLÓKA (*be gyógyszerekkel*)

KELEMEN (*lenyeli*) Jolóka. Ez a Károly Károly meg-érkezett?

JOLÓKA Kint vár. Beküldjem?

KELEMEN Igen.

KÁROLY (*be*)

KELEMEN Hogysmint?

KÁROLY Részemről ragyogóan! Hull a hó, fúj a szél, ölomeső! Repülnek a sirályok. A múltkor például, igazgató elvtárs, megszagoltam egy köllimot, és — tessék képzelni — illata volt.

KELEMEN (*zavarban*) Illata volt! Értem.

KÁROLY Nem mondom, a munkaelvonókúra eleinte okozott zavarokat. A szakmai becsvágy, tetszik tudni, a dicsőségszomj, az a bizonyos munkaerkölcs! De aztán! Az ember végül is életképes. (*Szerényen*) Át-rendeztem az életemet.

KELEMEN Megkinálhatom? Börbön. Na? Mondja, Károly, gyűlöl maga engem?

KÁROLY Én? Ugyan? Miért?

KELEMEN Tegye a kezét a szívére! Undorodik tőlem, mint egy kukactól, és gyűlöl, mint egy pattanást a fenekén.

KÁROLY Még nem volt pattanás a fenekemen ...

JOLÓKA (*beszél*) Igazgató úr, kérem. ...

KELEMEN Nem vagyok itt. Senkinek ! Visszavonásig ! (Kis csönd után) Olyan őszinte leszek, mint annak idején szegény édesanyámhoz. Kelemen, kislányom, légy őszinte, ez volt a mottó. Tehát. Először is nem hi-szem, hogy a kölliomnak illata van. Másodsor is nem hiszem, hogy jól érzi magát. De hiszen mi már pertut kötöttünk. Szervusz ! (Újra koccint) Te csak úgy, csak azzal, hogy vagy, mindig azt juttatod eszembe, hogy én egy tökfaj vagyok. Egy tökfaj, na!

KÁROLY Makacs trauma.

KELEMEN (gyanakodva) Micsoda?

KÁROLY Semmi. Idegen szavak szótára. NOS?

KELEMEN Én nem haragszom. Sőt. Igenis. Sőt. Én visszaadok neked mindent ! Dolgozz ! Alkoss ! Bontsd ki, ami benned van.

KÁROLY Szóval visszavontad a lenyest szárnyaimat?

KELEMEN És Stockholm helyett London. A mágnes-szalagoddal. Minden előkészítve, aláírva, akár hol-nap utazhatsz. (Egészen kiszolgáltatta magát, gyermekien) És nem kérek érte semmit. Csak egy kis tiszteletet. (Majdnem könyörögve) Egy egészen szerény kis megbecsülést. (Praktikusan) De úgy a nyilvánosság felé.

KÁROLY Nem megy.

KELEMEN (a sírás határán) Hogy engem egy kicsit tisztelni lehessen? A nyilvánosság felé?

KÁROLY Nem erről van szó, felebarátom.

KELEMEN Prémium, nyilvános kiemelés. Feladat, fel-adat! Bocsáss meg, nem vagyok én rossz ember. Mondjál igent, és ezentúl nyugodtan alszom.

KÁROLY Már elköteleztem magam máshová. Átrendeztet az életemet. Jelenleg ötvenketten vagyunk.

KELEMEN (szinte rémülten) Ötvenketten?

KÁROLY Mi hárman és ügyebár a nyulak. Ugyanis nyulakat tenyésztetek. Építettem egy palotát. Lécek .. deszkák ... zsanérok ... dupla sodrony ... egy bak és egy nőstény ... És a nyulak ugye szaporák.

KELEMEN (utolsó érvként) Az asszony már madár-tejre fogott. Minden este madártej. És párolt kel és sóska és rántott leves.

KÁROLY Nálunk -- mióta nyulakra adtam a fejem --újra hagymás rostélyos, túróscsusza, körömpörkölt, bablevest, vörös bor. Boldog család vagyunk. Jövőre talán elérjük a százhuszat. Pardon, velünk együtt a százhuszonhármat.

Sötét

ÖTÖDIK JELENET

Kelemenék lakása

PAULA Gyere vacsorázni. Gondoltam, egy kis változatosság. Párolt kel.

KELEMEN Nem kell !

PAULA Maradt tegnapi egy kis vízben főtt karfiol.

KELEMEN Nem, nem ! Vörös bort adjatok! Hagymás rostélyost adjatok! Körömpörköltöt adjatok! Bablevest adjatok. Túróscsuszát adjatok!

PAULA Rosszul vagy, szívem?

PALI Papa !

PAULA Hagyd már édesapádat, hozz egy vizes törülközőt.

KELEMEN Családom! Ezentúl minden szebb lesz, jobb lesz !

Építünk egy palotát.

PAULA Palotát?

KELEMEN Lécek.

FALI Lécek?

KELEMEN Deszkák.

PALI Deszkák?

KELEMEN Zsanérok.

PALI Zsanérok?

KELEMEN És nyuszik.

PALI Nyuszik?

KELEMEN Egy bak és egy nőstény. És azok szépen elszaporodnak itt nekünk. Nyulacskaím. (Szívéhez kap)

PAULA Orvost! Kelemen!

Sötét

HATODIK JELENET

Stock irodája

NOVEMBER Kelemen Ká itthagytott bennünket. STOCK Meghalt. őszintén szólva csodálom. A hozzá nem értés ennyi évtizede után több rutinnal kellett volna rendelkeznie. (Megszólal a sárga telefon, fel-veszi) Itt Stock. Igen. (Kis szünet) Mi Török doktort... (Kis szünet) Kelemen K. Kelemen. (Leteszi a kagylót)

NOVEMBER Pedig ez a Kelemen K. már egész jó partnerek bizonysult, sőt, kezdett fölvenni szokásokat. Már az anyagát is érdemes volt hibernálni. STOCK (váratlan dühvel) Nem mellőznék a humorát?

November megdermed

Az elmúlt hónapokban többször is hangot adtam a véleményemnek, át kell venni a titkárság vezetését. Hogy a helyszínen legyen. A placcon. De maga jött a légüres elméleteivel. Anonimitás. Szürkeség. Eltűnni a tömegben. Nos, bebizonyosodott, ez mind ökörség.

NOVEMBER (zsebkendőt vesz elő, és a veritékes arcát törölgeti, dadogva) Részemről kidolgozott lélektani terv szerint és per pillanat...

STOCK (durván) Maga, per pillanat, majdnem bukott ember.

NOVEMBER Én?

STOCK Szinte.

NOVEMBER (gyámoltalanul) Bukott?

STOCK A szakadék szélén. (Irgalmatlan mosollyal) Na, tegye le a fenekét. (November engedelmessé válik) El magyarázom. (Elkezdi föl-alá járni, de néha-néha a nyomaték kedvéért megáll) Tud koncentrálni? Nos. Maga túlságosan is bizott a póktermészetében. Hogy csak ül, ül a hálójában, hintázik egy vékony szálon, esetleg fejjel lefelé. És irányítja az eseményeket. (Szinte kiabál) Csőd. Mert mi történt. Összehozta Török doktor múltját és jelenét. Ahogy maga mondja, hibernálva, kipreparálva. Nemde? (November a széken tapadva bólint) Annyi terhelő adatot gyűjtött róla, hogy lapátra kellett tennünk. A legjobb szakembert a magyar elektronikában. Pedig beérhettük volna egy főosztályvezetővel is. Ez egy. (November föl-kászálódik, mondani akar valamit) Nálam a szó ! Idehuppantottuk ezt a Kelemen Kát. Egy tök-hülyét. Maga továbbra is ott ült a helyén, vagy jobb esetben hintáztott, és nem akadályozott meg semmit.

NOVEMBER Én igyekeztem. Szinte futurológiai pontossággal.

STOCK Elnézte, hogy ez a Károly Károly apró dara-bokra szabdálja Kelemenünket. Miszlikre. Hogy a fölényével, mondjuk ki, a fölényes tudásával a halálba kergeti. Most megkapjuk ezt a Külleit. Tudós fej, fiatal, nagy kvalitások, izgága reformtervek. Két évig Japánban. Azóta japán szemmel figyelni Magyarországot.

NOVEMBER A magam részéről ...

STOCK Még nem fejeztem be. Szóval. Ha őt is szabadjára hagyjuk, előbb-utóbb robban. Itt. Nekünk.

NOVEMBER (túlbugzón) Kidolgoztam egy minden

részletre kiterjedő ...

STOCK Ez kettő! Most válaszút előtt áll, November! Vagy átveszi a titkárság vezetését és úgy ellenőrzi Külleit, ahogyan én irányítom — ez három -- vagy a pókhálójával és az elméleteivel együtt kisöpröm magát. Ez négy. Hallgatom.

NOVEMBER Kérem ... én értem ... az érvelés, az ár-nyalt kritika ... hogy én, hogy nekem ... változtatnom ... úgy összekuszálódott. Van még tanulnivalóm öntől... Vállalom.

Sötét

HETEDIK JELENET

Az igazgatói iroda és az előtér

Külleit, 35 éves, jó megjelenésű, energikus, mellette Stock, Jolóka és November

STOCK Üdvözlöm az új igazgatót, aki elfoglalja a felejthetetlen Kelemen Ká elvtárs még alig kihült székét, és üdvözlöm a titkárság új vezetőjét. *(November meghajol)* Akinek régi vágya teljesült azzal, hogy ebbe a fontos pozícióba került. Sok sikert! Hals und Beinbruch! *(Kezet ráz Külleivel)* És most kezdetüket veszik azok a bizonyos hétköznapiak.

KÜLLEI Kedves Stock elvtárs! Mielőtt elmenne ... bár nem akarok ... Kérdeznék valamit. Itt van ez a Károly Károly-féle nagyszerű kezdeményezés. Miért nem készült el az a szimulátor? Ezért késtünk le a stockholmi konferenciáról? És egyáltalán, hol van ez a Károly Károly?

JOLÓKA *(közbekotyog, de utóbb megrémül)* Fizetés nélküli szabadságon. *(Stock megsemmisítően néz tolokára, majd kimegy. Jolóka követi)*

Az előtér elsötétedik

KÜLLEI November elvtárs, legyen szíves.

NOVEMBER Lám, lám. Ime a birodalma, igazgató elv-társ. Azt hiszem, minden megfelelő. De ha támadnának időközben egyéni óhajai ... nálunk ugyanis hagyomány, hogy a mindenkori igazgató munkahelye intézményünk rangját, de az illető saját személyiségét is kifejezze. Itt van példának okáért a székház, amit nyolc évvel ezelőtt építettünk. Az igazgatóságot a legkorszerűbb technikával láttuk el. Mondhatom: egyben-másban talán már Japánt is túlszárnyaltuk. Maximális korszerűség.

KÜLLEI *(tűrelmetlenül)* Gondolom, a maximális kor-szerűség nem ezen múlik.

NOVEMBER *(folytatja)* Rozsdamentes acél, alumínium, belga üveg. Légh kondicionálás, ha nem is az egész házban, de az igazgatóságon természetesen. Technikai robbanás.

KÜLLEI A technikai robbanás feltételeit is máshol keresném.

NOVEMBER *(zavartalanul)* Szegény néhai főnökünk egyik lírai mondása volt -- mert egy-egy percre belőle is kitüremkedett az érző ember -- itt vagyunk a kilencedik szinten, a tetők fölött, a város fölött, az állampolgárok fölött -- szóval, hogy ő itt valami madárnak érzi magát -- mondta -- aki repülni képes. És tessék. El is repült. *(Vált)* Pedig hogy idegenkedett az utazástól. Nyelvi nehézségek! Istenkém! Hány intézményi emberünk utazgat a világban anélkül, hogy valamely idegen nyelv akár csak megkarcolta volna. A néhai ...

KÜLLEI Nagyon megkérem, hagyja a néhait nyugodni ... Inkább ...

Csőng a sárga telefon

NOVEMBER A mi sárga telefonunk! Ez a hívás kifejezetten az igazgató személyének szól.

KÜLLEI *(fölvesszi)* Halló! *(Éles, búgó hang)*

NOVEMBER Megszakadt. Az ön hangja még nem ismerős nekik. Megnyugtatom, hogy hasznát veszi majd. *(El-indul a benyílók felé)* És most talán ezek. Egy-egy félig-meddig elrejtett benyíló. Mini kád, mini zuhanyozó, mini toilette ... és egy parányi pihenőszoba. Ebéd utáni ejtőzés egy kis kanapén. Az ügyvitel bugyrában egy kis abszolút csönd. Sziget. Bázis. Oázis.

KÜLLEI Nem szokásom az ebéd utáni ejtőzés.

NOVEMBER Ez aktív pihenés! A további teljesítményt szolgálja! *(Vált)* Tessék majd megtekinteni ezt a két nagy kartondobozt. *(Diadallal)* Terepasztal, nukleáris hadijáték. Két teljesen gépesített hadsereg. Harckocsik. Rakétaegységek és deszantegységek. Szuperszonikus repülő. Ez a nagyszerű játék még a néhai lassú járású képzeletét is felpörgette. Volt rá példa, hogy a feladatok kellős közepén bezárkózott, és föl-sorakoztatta a két szemben álló frontvonalat.

KÜLLEI De előbb hadat üzent?

NOVEMBER Amilyen *betegesen korrekt* volt, bizonyára nem mellőzte a hadüzenetet. *(Kis szünet)*

KÜLLEI Szóval az elődöm háborút játszott. És a korrektsége miatt hadat üzent. De ő fogalmazta a hadi-jelentéseket is.

NOVEMBER De mindezt csak vállalati szinten. *(Kis szünet)* Amint tetszik látni, itt még minden változatlan. A napirendje. Sőt. A másnapi rendje. Hogy kiket fogad és kiket nem fogad. De ez a másnap már a hűtőkamra örökléte volt. Ez íme az utolsó följegyzés: „A pénteki munkavacsorán szarvascomb, narancsmártásban.” Hát ez a vacsora elmaradt.

KÜLLEI Szóval Károly Károly kolléga szabadságon van?
Sötét

NYOLCADIK JELENET

Kelemenék lakása

NOVEMBER *(a halknál is halkabban: mindkét kezébe veszi az asszony kezét)* Ebben a nehéz órában, ami-kor a seb még olyan friss ... de hát a protokolláris kötelesség. Mert ugye, pro primo ...

PAULA *(színpogva)* Tudom. Köszönöm. Helyt kell állni. A megboldogult is mindenekelőtt a célra tekintett.

NOVEMBER Kelemen, mondta neki szegény jó édes-anyja.,,

PAULA *(fölelélenkülve)* *Ügy, ügy!*

NOVEMBER Ugyanis, a felsőbbbség részéről nekem jutott. Talán *így*: a kegyeletes misszió. Hogy a meg-boldogult további útját, vagyis hogy ennek az útnak végső stációját *lerendezzem*.

PAULA *(kissé sután, reménykedően)* Hányadosztályú lesz a szertartás? Az uram kerülte a feltűnést, de *azért* ... *(Cseng a telefon, felveszi a kagylót)* Az újságokban, szívem, benne lesz az időpont. A felettes hatóság rendezi. *(Leteszi, sóhajtván ránéz)* Köszönöm, köszönöm.

NOVEMBER Természetesen osztályon felüli. Külön költségvetésből.

PAULA Köszönöm, köszönöm. Nem gondolja, November elvtárs, hogy hagyományos fáklyák kellenének? Ugyanis a spiritusz eléggé bűdös. És ő erre mindig allergiás volt. *(Ismét cseng a telefon)* De hogy kérhet ilyet, hogy küldjem a telefonhoz? Benne volt a lapokban! *(Leccsapja, megrázza a sírás)*

NOVEMBER Ha már a részleteknél tartunk. Talán szót kellene ejteni a hagyatékról.

PAULA *(idegesen)* Az anyagi részt az ügyvéd intézi!

NOVEMBER Az anyagi részt. Elnézést, én a szellemi hagyatéokra gondoltam. Mert ugye, az ön pótolhatatlan hitvese, bár mindig vezető pozícióban működött, de talán, meg tetszik engedni, ebben a bizonyos magánszférában, ebben a lelki tartományban, írhatott, belső kényszerből mondjuk naplót, intim följegyzéseket, autobiográfiát.

PAULA Nem szerette az autót. És nem volt semmi titka. Néhai megboldogultam mindenekelőtt csakis, mániákusan és kizárólag saját magát égetve, szem előtt tartva a rábizott intézmény javát, egyedül a munkának élt. Még a családját is hanyagolta.

NOVEMBER *(mint aki rábólint)* Ezért is volt korai abgang. Örömmel közölhetem önnek, asszonyom, az elhalálozás évfordulójára elkészül a méltó síremlék is. Egy földgolyó. Amit ő emel a magasba. Persze, jelképesen. Összeszedhetnének netán a kitüntetéseit? Bársonypárna, ordók, szalagok, miegyéb ...

PAULA Mindent megkapott! Hála istennek. Mindent! Nem fért el a mellén, annyit!

NOVEMBER Gyönyörű! Jó. Tehát. *(Finoman, halkán)* Megint csak a végtisztesség szempontjából. A meg-boldogult bizonyára vonzódott a muzsikához. Ahogyan így elnézem ezt a harmonikus otthont, önök nyilván kedvelték a zenét. Esetleg házi muzsika?

PAULA Sajnos, a lemezjátszónk néhány éve meghibá- sodott. Csak a kisfiunk magnója. *(Elsírja magát)* Sztereo.

NOVEMBER Küzdelem a hivatásban, harmonia a magánéletben. Szabad kérdeznem, ki áll közel a megboldogult szívéhez? Beethoven, Bach, netán Madel? Mindegyikből gyönyörű lemezeink vannak. Bartókot nem is kérdezem, mert ő, kérem, csupa diszharmónia, vad indulat! *(Reménykedve)* Esetleg Dunajevszkij? Népdal! Induló! Nóta?

PAULA *(belefeledkezve, dúdolva)* ... Hideg szobor vagy, meg sem értenéd ...

NOVEMBER Értem. Valami klasszikust! És ami a gyászbeszédet illeti ... remek szövegeink vannak.

Sötét

KILENCEDIK JELENET

Igazgatói iroda

A sárga telefon csöng

KÜLLEI *(fölvesszi a kagylót)* Tessék.

I. TELEFONHANG Jó reggelt kívánok. Hogyan töltötte az éjszakát, igazgató elvtárs?

KÜLLEI Köszönöm, közepesen. De biztos, hogy az én éjszakám érdeklí?

I. TELEFONHANG Kifejezetten. Jelenleg kizárólag az ön éjszakája. Én ugyanis, be kell mutatkoznom, az ön intézetének bécsi—luxemburgi rezidense vagyok. És tiz éven át minden áldott reggel fölhívtam volt az ön kitűnő elődeit, hogy részint elmondjam nekik a legfrissebb bécsi viccet, de naprakészen! No meg, ami fontosabb --- a megboldogult meteoropata volt a végletekig -- a grazi rádió prognózisát, beleértve a heti előrejelzést. Engedelmevel, most folytatom ezt a tájékoztatást. Kontinuitás. Lehet, hogy hamarosan szüksége lesz rá. Vezető helyen állni, az nem kevesebb, mint mindennap megkísérelni a tú fokán való átbújást! Tehát Graz szerint az időjárás a következő huszonnégy órára, összefoglalva és részeire bontva ...

KÜLLEI *(lecsapja a kagylót)* Nem érdekel!

JOLÓKA *(begurít egy zsúrkocsit)* Ha meg tetszik engedni, a reggelije ...

KÜLLEI Mi ez a lakoma?

JOLÓKA Kávé, tea, dzsúz, sonka, svédgomba, lágy tojás, szardínia, vaj, rozskenyér, fehér kenyér, császárszömlé, pacsni, de debreceni páros is lehetséges, ha kedvelni tetszik, piros lábaskában. Az elhunytak a felsőbbbség diétát javasolt. De az igazgató elvtársat egyelőre még nem érinti ilyen megszorítás. Még nincs diagnózisa.

KÜLLEI *(inkább tétován, mint elutasítóan)* Én nem kértem semmiféle reggelit. Én egyáltalán nem szoktam reggelizni.

JOLÓKA *(halkan, határozottan)* Elnézést kérek, eleinte az eltávozott sem, de később kimondottan rászokott. És ez itt már évek óta hagyomány.

KÜLLEI Az én gyomromnak is megvannak a saját hagyományai. Otthon magam főzöm a kávét, és ezzel kész. Engem most egészen más érdekel. Mondja, hogyan lehetséges, hogy egy ilyen ember, mint ez a Károly Károly kolléga ...

JOLÓKA *(rémülten)* Ne is tessék említeni ... Nagyon megszidták a kotyogásom miatt.

KÜLLEI Én a maga főnöke vagyok. És maga az én beosztottam. És ha kérdezek, válaszolnia kell. Ez nem pletyka és nem kotyogás.

JOLÓKA *(kínódva)* Meg tetszik látni, a végén kirüg-nak! Szóval még Kelemen elvtárs engedélyezte neki. Ezt a fizetés nélküli szabadságot.

Ciripel a sárga telefon

(Tisztelettel) A sárga telefon, igazgató elvtárs.

KÜLLEI Legyen szíves fölvenni.

JOLÓKA Én ezt nem tehetem. Ez a készülék szigorúan, de a legszigorúbban bizalmas, a hívószáma is titkos. Csak ők. A felsőbbbség.

KÜLLEI Én meg arra kérem, hogy vegye föl.

JOLÓKA Ne tessék! Nekem fegyelmi jár érte!

KÜLLEI *Járt.* Múlt időben. Ezután a kommunikációs szabadság korszaka kezdődik. *(Ezüst ciripelés)* Volt szíves mondani, a hívószám is titkos. És hogy csak néhai bizalmas környezete. Akkor ezek őt hívják és nem engem.

JOLÓKA De akik az eltávozott köréhez tartoztak, bocsánatot kérek, értesültek az ... az elmúlásáról, sőt, . ott voltak a végtisztességén, sőt, kifejezték részvétüket az özvegynek ...

KÜLLEI Vannak transzcendentális dolgok. A földhöz-ragadt tények ellenére légnemű hitek és elképzelések. *(Ezüst ciripelés)* Kérem, világosítsa föl az illetőt, hogy a megboldogult valóban megboldogult.

JOLÓKA *(kis sóhajjal)* Ha ez utasítás, akkor kénytelen vagyok. *(Fölvesszi a kagylót)* Igazgatóság. *(Bele-hallgat a kagylóba, nagy sóhaj)* Letették.

KÜLLEI Lehet, hogy ő maga volt, a néhai? Lehet, hogy szűrőpróba? Ellenőrzés.

JOLÓKA *(kínban)* De a reggelije, igazgató elvtárs! A reggelije! *(Mint maga a bűvölés)* Nekem a lelkekre kötötték, igazgató elvtárs!

KÜLLEI Szíveskedjék kigörgetni a zsúrkocsit. És kérem, kerítse elő nekem Károly Károlyt. De szélsébesen.

Sötét

TIZEDIK JELENET

Az igazgatói iroda

KÜLLEI Ne haragudjék, hogy ilyen hajnali órában, de azonnal ebéd utánra szeretnék összehívni egy fő-osztályvezetői értekezletet.

NOVEMBER *(döbbenet)* Azonnal ebéd utánra?

KÜLLEI Igen. A párizsi, stockholmi, frankfurti, brüsszeli konferenciákra küldendő képviselőink ügyében.

NOVEMBER De hiszen a listát a megboldogult, a felsőbbbség intenciói alapján már összeállította, ellátta kéjegyével, és informálta a kijelölt személyeket!

KÜLLEI Való igaz, de én elgondolkoztam a névsoron. És a szorító idő ellenére, valamennyire magam is igyekeztem tájékozódni. Úgy gondolom, szükség lesz itt némi változtatásra. Ez a lista, megérzésem szerint, talán nem tükrözi eléggé a szakmai erőviszonyokat.

NOVEMBER *(nyersen)* Bocsásson meg, de néhány hetes tapasztalattal én nem merészkednék ilyen messzire. Szeretném megóvni bizonyos elsietett intézkedéstől.

Ezüst ciripelés

KÜLLEI Éppen ezért fogalmazok óvatosan. Hogy valamennyire és hogy némi és hogy megérzésem szerint, hogy nem egészen és hogy talán ... NOVEMBER Jól meg tetszett gondolni? És azonnal ebéd utánra?

KÜLLEI Délután kettőre. Itt nálam. És noha kértem már önt is, megismétlem, kerítse elő azt a Károly Károlyt.

NOVEMBER Szeretném megjegyezni, hogy ez az ember összeférhetetlen, legalábbis. És hamis legendák tapadnak hozzá. Szegény néhait ő kergette a halálba.

KÜLLEI Mivel?

NOVEMBER *(belezavarodva)* A tudásával.

KÜLLEI Érdekes!

NOVEMBER No jó! Ahogy ön rendelkezik. Saját felelősségére. *(Ciripelés)* De ha nem veszi zokon, a sárga telefon! Szíveskedjék a kagylót leemelni talán. Egyébként ... *(Reszelősen)* Intézkedem. (Ki)

Ciripel a sárga telefon, Küllei tétovázik, majd fölemeli a kagylót

KÜLLEI Tessék?

F. CSIK ILONA *(telefonhangja)* Picim! Hiányoznak a szerda délutánok. Két hét óta mintha nem lennél. Hívlak, picim, de a telefonod süket. Hát elfelejtettél? Szerda délután!

KÜLLEI Én nem vagyok picim! És nálam nincs szerda délután. Gondolom, egészen másvalakit keres. Szíveskedjék talán kifáradni a Farkasrétre. *(Lecsapja a kagylót)*

Sötét

TIZENEGYEDIK JELENET

Az igazgatói iroda

KÜLLEI *(fölvesszi a sárga telefont, kelletlenül)* Tessék. Hallgatom.

II, TELEFONHANG Jó reggelt kívánok. Én a környezetéről szoktam neki referálni. Altalában, hogy miként vélekednek róla. Az intézkedései visszahangjáról. En közvetitem neki a kendőzetlen közvéleményt. En vagyok az emberi fül. Az egyik szobából a másikba csellengő kolléga. A mindenkivel szöba ereszkedő jópofa. A kontrázó, a rekontrázó, aki mindig rátesz még egy lapáttal. Nos, én ezt tudom nyújtani önnek is, természetesen frissen, mindennap. Úgy hallok, ma délutánra, megint azonnal ebéd utánra, értekezletet hívott össze. Ez szokatlan, már másodsor történik, és sokakat felháborított.

KÜLLEI Mielőtt letenném a kagylót, legyen szíves tudomásul venni, nem érdekelnek az információi.

NOVEMBER *(sietve)* Engedelmevel, igazgató elvtárs. En itt lennék. És engedje meg előljáróban: ennek a Károly Károlynak már expressz-ajánlott írtam. Hogy ön soron kívül látni óhajtja. *(Kis szünet)* Te-hát?

KÜLLEI Kédes November elvtárs. Úgy tudom, a gépkönyvelésnek kevés a két telefon. En ezt itt rendelkezésre bocsátom. Semmi szükségem rá. Sőt, ki-fejezetten zavar.

NOVEMBER *(kis döbbenet után)* Az ilyesmit komolyan tetszik gondolni? És biztos, hogy erre a telefonra konkretizálva?

KÜLLEI Konkretizálva és körülhatárolva. Pontosan. Lélektanilag és topográfiailag. Akár ebben a percben is elvitetheti.

NOVEMBER No, no, no! Nem megy az olyan egyketető ! A dolognak strukturális feltételei vannak. És ezek az *irányításnak* alárendelt tényezők. Minden intézkedésnek, a legsürgősebbnek is, megvan a maga térfogata.

KÜLLEI Szóval strukturális feltételei.

NOVEMBER Ennek a telefonnak, tisztelettel, protokolláris hangja van, diplomáciai stb. területenkívülisége.

KÜLLEI *(dühösen, gúnyosan)* En a magam részéről mindenestre területen belül kihúdom ezt a dugót.

NOVEMBER Azt végképp ne tessék! Az előbb volt szerencsém közölni önnel, ez nem egyszerűen telefon. Ez vívmány. Nagy küzdelem volt érte, hogy legyen. És hogy ilyen legyen. Az ilyesmit nem lehetséges csak így, csak ilyen egyszerűen, egy dugókihúzással -- már megbocsásson! *(Most először bílen ki szikár nyugalmából)* Itt magasabb érdekek forognak, hogy úgy mondjam *(teljesen különválasztva) kockán.* Ismétlem : kockán. Tessék gondolkodni ! Mert jöllehet, ezt a vívmányt még egyszer vissza tetszik óhajtani! Nagyon kérem, vizsgálja fölül. Hogy úgy mondjam, a sors gondolkodási időt adott önnek. Tessék meditatálni, tőprengeni, tünődni, rágódni! Fölötte. Rajta. Azon. Az elhamarkodott döntés elkerülendő. Elkerülendő.

Sötét

TIZENKETTEDIK JELENET

Igazgatói iroda

Szoba Károlyéknál

F. Csik Ilona lakása

Küllei tárcsáz. A Károly-lakásban megszólal a telefon. A csöngetésre Karola siet be

KÁROLY *(menet közben)* Nem hallod? Telefon. *(Föl-veszi)* Károly-lakás.

KÜLLEI *(az íróasztalnál)* Kezit csókolom. Küllei be-szél az intézetből. A kedves férje ...

KÁROLY Jó napot kívánok. *(Letakarja a hallgatót. Halkan, figyelmeztetően)* Az igazgató ! Küllei. *(Károly hevesen integet, hogy nincs itthon)*

KÜLLEI En ugyanis ... szóval a kedves férjével szeretnék ... Ugyanis miután eddig nem reagált ...

KÁROLY Ha lenne szíves ... egy pillanat ! *(Letakarja a kagylót)* Vedd át, nagyon kérek ! *(Károly kézzel-lábbal jelzi, hogy nem megy a telefonhoz)*

KÜLLEI Úgy gondolom, talán ha személyesen ... szóval, hogy meglátogatnám önöket ...

KÁROLY *(élénken)* Kérem. Esténként idehaza vagyunk. Viszonthallásra. *(Leteszi a kagylót)*

Károly lakása elsőtétedik. Megszólal a sárga telefon. Küllei felveszi

ILONA *(telefonhangja)* Halló! *(Nincs válasz)* Tessék felelni! Megint szerda délután. És olyan betegesen megszoktam a szerda délutánokat. Halló ! Szíveskedjék megszólalni. Söhajtani legalább! Na! Értem, értem, valamitől nagyon kiborult. Szerda délután! Egyedül érzem magam. Hallja? Nálam nyugi, nálam béke, derű, jókedv, izé ...

Küllei leteszi a kagylót TIZENHARMADIK

JELENET Az igazgatói iroda

JOLÓKA *(halkan, alázattal benyit)* Elnézést kérek, de az igazgató elvtársat *(majdnem suttogva)* az eltávozott igazgató neje keresi.

KÜLLEI Tudja, hogy mennem kell.

JOLÓKA Megjegyzem, jelezte, hogy bejön. És Stock elvtárs külön is átszolt.

KÜLLEI Küldje be a hölgyet.

JOLÓKA Igen. *(El)*

PAULA *(a gyász méltóságával)* Jó napot. Küllei elv-társ? *(Választ nem várva)* Részemről! Kelemen K. Kelemenné. *(Nyomatékosan)* Kelemen K. özvegye. Árván maradt kislányja.

KÜLLEI Tessék helyet foglalni.

PAULA Megértheti, hogy ebben a pillanatban nehezen találok megfelelő szavakat. Itt minden őt juttatja eszembe. Ez az ember fölégette magát! Jól mondom? Szinte a munka frontján érte őt a halál ! Éppen be-számolt a problémákról, mert otthon is csak az intézet, a tudományos fejlesztés, a témák és így tovább, aztán lehányatott nekem! En hiába intettein őt, figyelmeztettem, a gyertyát ne égesd kétfelől! De ő! Igenis. Kétfelől! Így mondta ezt a fótanács-adó elvtárs is a végtisztességen. És ez így volt igaz. Kétfelől. Egyébként a végtisztesség igazán megfelelt. Az igényeknek megfelelő volt.

KÜLLEI Ha bármiben segíthetek, állok rendelkezésére, de nekem most sajnos ...

PAULA Mondja, drága, vissza tudja őt hozni nekem? *(Könnyedebben)* Hiszen, ha megtehetné? Valami csoda folytán. Sajnos, az uram, pozíciójánál fogva, belőlem is kinevelte az istenhitet. *(Tárgyilagosan)* Azért jöttem, hogy a személyi dolgait, amelyek ugye-bár tulajdonjogilag. Amik őt illetik. Vagyis az örököseit.

KÜLLEI Van egy vállalati leltár — de ami az övé, az az övé.

PAULA. Most tartott itt egy s mást. Szerette körülvenni magát mindenféle műtyúrral. Ezek a munkáját segítették. Azonkívül a külföldi ügyfelek ajándékai, amelyek személyesen neki szoltak. *(Bátortalanul)* Célzott egy betétkönyvre is.

KÜLLEI Hívom a titkárság vezetőjét. Engem ugyanis várnak egy megbeszélésre.

PAULA Nem mintha isten tudja milyen összegekről lenne szó, de meg vagyok győződve, amennyire szerette a családját, valahol lappang itt egy betétkönyve. Valahol ...

KÜLLEI Valahol.

PAULA Szegénykém, örökké rettegett a holnaptól. Hogy egy szép napon megvonják tőle a bizalmat. Ami a fő ereje. Mindenki tudta, hogy megbízható és tiszta kezű. És hogy ott szolgál, ahova állítják. És annak, akinek. Állítom, mély meggyőződéssel tisztelte mindenkori főnökét. De mégis.

NOVEMBER *(hívás nélkül gyorsan érkezik)* Bocsánat.

PAULA Ó, a November kartárs! Ez a csupa szív ember! Csak egy betétkönyvről lenne szó. Ami lappang. *(Szípgova)* En egy árva érdekeit képviselem ...

NOVEMBER Kérem, mindent elrendezünk! *(Belekarol)* Tessék rám bízni, majd én átírányítom a hölgyet az özvegyi jelenbe.

Kimennek az előtérbe, az igazgatói iroda és Küllei el-sötétedik

TIZENNEGYEDIK JELENET

Az előtérben

NOVEMBER Tudom, a gyászos napok félhomálya. Tudom, szélben csattogó fekete lobogók. Tudom, a mardosó hiány. De itt nem maradhatott semmiféle betét-könyv. *(Halkan, majdnem szeretettel)* Az ön megboldogult hitvestársának voltak kiadásai. A túlfeszített munka. Olykor osztályon felüli éttermekben dupla bifszteket fogyasztott, tükörtojással. Birtokunkban a belégek ... némi *börbön!*

PAULA Az én megboldogultamnak nem volt érzéke a nagyvilági örömhöz. Ha egy utcácskát lehetne el-nevezni róla. Így szokás ...

NOVEMBER Találtunk a térképen három névtelen utcát ...

Sötét

TIZENÖTÖDIK JELENET

Stock irodája

STOCK Azért hívatlak tulajdonképpen ilyen operatív módon... az intézkedésed. A rögtönzéseid. A meg-gondolatlanságaid. Elefánt a porcelánboltban. Konyakot? Úditót?

KÜLLEI Nem, köszönöm.

STOCK Bizonyos jelzések érkeztek hozzám, bizonyos figyelmeztetések. Nos, én megértem, te eddig, ne vedd lebecsülésnek, egy szimpla mókus voltál! Úgynevezett tudományos főmunkatárs. Elméleti pók. Nincsenek még harci tapasztalataid. Vedd tudomásul, az a bizonyos igazság, csak úgy az a bizonyos eszmei megszállottság, csak úgy, az úgynevezett elvek átgondolt rendszere... csak úgy... romboló hatású is lehet. Meggondolások nélkül, neki a falnak. Hebehurgyán. És kinek csattan a fején? Na? Itt van ez az ominózus kiküldetési lista. A munkatársaid óvnak, figyelmeztetnek; ez a lista jó, a lehető legjobb, relative ragyogó, és erre te, kerek-perec, az egészet egyetlen vonással áthúzod. És mire jutsz? Régi, megbízható embereket vérgigérsz. Az intézet fele fölmondásra készül.

KÜLLEI És kik azok? Akiktől amúgy is meg kellene szabadulni?

STOCK *(nem akarja meghallani)* Én természetesen felülről és éppen a te beilleszkedésed és a folyamatos munka érdekében visszaállítottam az eredeti névsort.

KÜLLEI Az intézet egész fölépítése hamis értékrenden alapszik. Ha megengeded, ezt magyarul: kontraszelekciónak nevezik.

STOCK És ebben a hamis értékrendre alapuló felépítésben te magadat hol láttad? A kontraszelekción csúcán? Akkor a személyedben is tévedtünk volna? Nem volt szerencsés választásunk! újabb intézkedés-re kényszerülünk? Tekintet nélkül arra, hogy a japán ösztöndíjad rég lejárt? Tekintet nélkül arra, hogy ki-üríthető széket nem tudunk prezentálni? Tekintsd ezt bár első, szigorú, de ugyanakkor, majdnem baráti figyelmeztetésnek. Nézd, te kitűnő szakember vagy. Tekintély — de nincsenek tapasztalataid. Én felajánlom a segítségemet. Látod, velem mindent meg lehet beszélni. És kisebb ügyekben November kartárs. — Fényes koponya. Köszönöm a megjelenésedet és gondolkozz.

Sötét

TIZENHATODIK JELENET

Az előtérben

NOVEMBER *(elővesz egy vaskos kéziratot, jelentősen)* Tessék. A kézirat.

KÜLLEI Milyen kézirat?

NOVEMBER *(segítőkészen)* Kelemen K. Kelemen ki-adatlan beszédei és hozzászólásai. Alapmű. A kiváló férfi életműve.

KÜLLEI És énnekem ehhez mi közöm?

NOVEMBER Háromszáz flekk. Impozáns. Én, természetesen, Stock elvtárs óhaja szerint az egészet átstilizáltattam, alany, állítmány, logikai vonal tisztába téve.

KÜLLEI Adjá át az özvegynek. Neki, gondolom, érdekes lenne.

NOVEMBER Ennek semmi köze az özvegyhez. Ez intézeti ügy. *(Hivatalos papírt ad át)* Tessék ezt a kiutalást aláírni.

KÜLLEI *(határozottan)* Nem írok alá semmit!

Sötét

TIZENHETEDIK JELENET

Szoba Károlyéknál

KÁROLY Jó estét.

KÜLLEI Jó estét. Küllei vagyok. Az intézetből.

KÁROLY *(zavartan)* Tessék helyet foglalni.

KÁROLY Van szerencsém.

KÜLLEI *(határozottan)* Lenne egy kis megbeszélőnivalónk.

Kérem, ön három hónapja van távol az intézettől.

KÁROLY Szóval, persze, igen. De a lényegyet tekintve már

hosszabb ideje.

KÜLLEI Tudom. Ezért jöttem. Megismerkedtem a munkájával. Ameddig eljutott. Kitűnő. Be kell hogy fejezze.

KÁROLY Uram, pénzkereső ember lettem.

KÜLLEI A legjobb munkafeltételeket biztosítom. KÁROLY

Zöld út, ahogy szeretett Török doktorom mondta volt.

KÜLLEI Zöld út. Teljes támogatás.

KÁROLY Már fölszólítottak, írjak cikkeket a kisállat-tenyésztők lapjába. A szakmai hiúságomat ez is ki-elégíti. És maga az ... elfoglaltság. Nagyon szórakoztató. Igazgató úr, gondolnom kell a jövőmre is. Én itt csak a nyulaimtól függök.

KÜLLEI Szükségem van rá, hogy segítsen, vegye át a munkakörét.

KÁROLY Még a nejem sem tudja, de ma küldtem el a felmondásomat.

KÜLLEI Nem bontom fel.

KÁROLY Ajánlott. Hivatalos. Fölbontja November kartárs.

Nézzé, hogy is mondjam, maga nagyon rokonszenves ember. Ha egy fél évvel ezelőtt találkoznánk ... Mit mondjak. Ha egy negyed évvel! Sikerült kiölni belőlem bizonyos ambíciót. Nagyon sajnálom, igazgató úr. Én sem vagyok dühödten boldog. Viszont elég tűrhető pénzt keresek. A pénz ugye, mint olyan. Eleinte egy kicsit lélekidegen. Erkölcstelen. Tudományos és műszaki pályafutásom alatt el-szoktam tőle. De belejön az ember. Családos vagyok. Meg különben is... igazgató úr... meglepő, hogy ennyi mindent lehet venni ... pénzen... Ha van. Es a nyulak ugye, elragadóan szaporák ... nagy a kereslet... Mit mondjak. Bennem nincs szégyenérzet.

KÜLLEI Szóval azt mondja, nem.

KÁROLY Szóval a világért sem. *(Hosszú csönd után)* Szóval a világért sem. De ha nagy bajban lesz oda-bent ... ha már nem bírja tovább ... Én nagyon szívesen beveszem társnak.

Sötét

TIZENNYOLCADIK JELENET

Az igazgatói iroda és az előtér Csöng a sárga

telefon

KÜLLEI *(felveszi a kagylót)* Itt Küllei.

ILONA *(az előtérben telefonál)* Itt F. Csik Ilona. Kérem, ne tegye le a kagylót.

KÜLLEI Miben segíthetek?

ILONA Csak egy rövid időre! Nem akarom én a drága idejét! De hogy ez az én picim. A Konrád. Tessék el-képzelné, nekem megmondta, a középső ká: Konrád. Nehogy azt higgye! A kapcsolatunk abszolút ideális

volt. Szex, ilyesmi, kizárva. Részemről semmi anyagiasság. Ez a szegény kövér kisgyerek. De nálam ki-lazultak a görcei. A lakásom, meglátja majd, egy puha fészek. Az ön hangja nekem egy kicsit olyan, mint a doktor Töröké, aki ugye inkognitóban, de ön azért hál'isten ... szóval fiatalabb ... *(Kis szünet után)* Maga olyan kedvesen hallgat, én nem vagyok egy némbér. Én tulajdonképpen egy megnyugtató valaki vagyok. Talán egyszer majd, ha megismer. Es ha úgy adódik, hogy már nagyon kikészítették ezek a cápák! Nekem lehet bármikor szólni. Éjjel-nappal! A barátaimnak én mindig. Minden időben.

KÜLLEI *(zavarban)* Bocsásson meg. Igazán nem udvariasságból, de szorít az idő, a munka, az izé ... a hogyszomjandjam ...

ILONA Mindenesetre. A néhai bordó pizsamáját, a kásmirköpenyét kimosattam, a papucsát kicserélem. Hányas a lába, szigorú emberem? Aztán itt maradtak a drága külföldi gyógyszerek. A gyomrára, a szívére, a vérnyomására. Csupa vezetőknék való tabletta, pirula, kúp, mi egyéb franc. És még nem járt le egyik sem.

KÜLLEI *(mosolyogva, de türelmetlenül is)* Kedves... F. Csik ...

ILONA Ilona ...

KÜLLEI Kifutottunk az időből.

ILONA Szóval. Koppak le. De azért időnként lesz te-lefon. Nekem ez a sárga! Megszoktam! Hogy is mondjam! Na igen. Szóval. Szia. *(Kattanás, F. Csik Ilona elsőtétedik)*

Sötét

TIZENKILENCEDIK JELENET

Az igazgatói iroda

Nyitlik a titkársági ajtó, és belép, beóvakodik November

NOVEMBER *(felszólítás nélkül leül, álaggodalmasan)*

Sápadtnak tetszik látszani.

KÜLLEI *(nem leplezett utálattal)* Semmi. Egy kis át-meneti fejfájás.

NOVEMBER Persze, persze. Intézeti ártalom. Mikro-klima. Helyi frontbetörés.

Zenélőóra

KÜLLEI Megkérem, vitessék ki ezt a zenélő pokol-gépet!

NOVEMBER Zenélő pokol gép? Vigasza volt ez vala-mennyi elődjének. Egy muzsikáló szünetjel. Nem adok rá sok időt és ön is így érzi majd. A dolgokba bele kell rázódní. Kölcsönös kompromisszumot. Mind-nyájunknak vannak gyengéi. Ettől vagyunk úgyszól-

ván emberek. Nos! *(Elővesz a dossziéból egy gépelt papírt)* Kérem ezt itt szépen aláírni. *(Nyújtja)* Gondolom, azóta meggondolta. Tessék! Itt. *(Mosolyogva)* Kelemen K. Kelemen kiadatlan ...

KÜLLEI Már megmondtam, hogy nem.

NOVEMBER *(keményen)* De igen.

KÜLLEI De nem.

NOVEMBER Hangsúlyozom: a főtanácsadó kifejezett

óhaja: „Ez a szerencsétlen Kelemen Ká titokban vágyott a halhatatlanságra. Adjunk neki esélyt.” A propagandakeret terhére. *(Küllei kábultan engedelmes-*

kedik) Továbbá ez. A végleges jóváhagyott kiküldetési lista. *(Mutatja, hol kell aláírni)* Itt, tisztelettel. KÜLLEI *(megélnkülve olvasni kezdi)* De hiszen ez ... *(Nem akarja elhünni)* Azonos azzal, amit... NOVEMBER Amit ön elhamarkodva ...

Szól a sárga telefon, Küllei kényszernek engedelmes-kedve fölveszi

STOCK *(telefonhangja)* ...hebehurgyán! *(Fenyegetően)*

Hebehurgyán! Hebehurgyán!

KÜLLEI *(bénultan az asztalra helyezi a kagylót)*

NOVEMBER *(eléje tolja a papírokat)* Tessék helyet foglalni. Itt és itt. *(Küllei aláírja)* Kitűnő! *(Mutatja)* Itt. Azonkívül. *(Újabb papírok)* Április negyedik kítüntetése, prémiumok, jutalmak. *(Mutatja)* Itt. *(Küllei aláírja)* Kitűnő. Magnific. Így kell ezt, igazgatóm, lazítsunk. *(Beleszól a sárga telefonba)* Minden oké! *(Külleihez)* Még mindig az a csúnya migrén? A mindennapi gyakorlatban megszokássá válik. Bizonyos szükséges agnyomássá. Mivel szerezhetnénk örömet önnek? Cseréljük ki Jolókát egy mutatós babára? *(Külleinek tölt)* Egy kis börbön? Én nem iszom. Gyomorfekély. Még a száműzetésem idejéről. Nincs kedve egy parti nukleáris háborúhoz? Csak helyi alapon. Mondjuk így: kétszázmillió veszteséglistával. *(Csendesesen kimegy)*

Fényváltás, időmúlás

KÜLLEI Te jó isten! Vagy nemvagyisten! Vagy kereslekisten! A séf személyesen hozott fel az irodámba, ezüsttálcán -- Hotel Bristol -- fényezett borjúszeget. Világéletemben utáltam a fényezett borjúszeget, és most már attól émelyedem, ha normális ételt rak-nak elém. És megkedveltem ezt az undorító zenélő-órát. Jolóka a tisztességével kezd idegesíteni. A vezetői értekezleten megbíráltak a merevségem miatt. Belehülyülök. Isten bizony, tegnap a Ferenciek terén pénzt adtam Szent Antalnak. Hová visz ez? Szegény jó édesanyám, mondta volt Kelemen K. Kelemen. Talán neki volt igaza? *(Sóhajt)* Szegény jó édes-anyám. *(Magszóal a sárga telefon)*

ILONA Picim?

KÜLLEI Igen ... Én vagyok, picim!

Felelős kiadó : Siklósi Norbert, a Lapkiadó Vállalat vezérigazgatója
40 5160 Pátria Nyomda — Felelős vezető : Vass Sándor igazgató